

Samorząd gminny - U.

Dz. U. z dnia 13 grudnia 2001 r. Nr 142, poz. 1591

(na podstawie tekstu ogłoszonego w Dz. U. 96 r. Nr 13, poz. 74)

zm.:

Dz. U. 96 r. Nr 58, poz. 261
Dz. U. 96 r. Nr 106, poz. 496
Dz. U. 96 r. Nr 132, poz. 622
Dz. U. 97 r. Nr 9, poz. 43
Dz. U. 97 r. Nr 106, poz. 679
Dz. U. 97 r. Nr 107, poz. 686
Dz. U. 97 r. Nr 113, poz. 734
Dz. U. 97 r. Nr 123, poz. 775
Dz. U. 98 r. Nr 155, poz. 1014
Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126
Dz. U. 2000 r. Nr 26, poz. 306
Dz. U. 2000 r. Nr 48, poz. 552
Dz. U. 2000 r. Nr 62, poz. 718
Dz. U. 2000 r. Nr 88, poz. 985
Dz. U. 2000 r. Nr 91, poz. 1009
Dz. U. 2000 r. Nr 95, poz. 1041
Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497
Dz. U. 2001 r. Nr 89, poz. 971
Dz. U. 2002 r. Nr 23, poz. 220
Dz. U. 2002 r. Nr 62, poz. 558
Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984
Dz. U. 2002 r. Nr 153, poz. 1271
Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806

Uchw. T. K. dot. art. 16	Dz. U. 94 r. Nr 39, poz. 149
Uchw. T. K. dot. art. 101	Dz. U. 94 r. Nr 109, poz. 527
Uchw. T. K. dot. art. 85 i 87	Dz. U. 94 r. Nr 113, poz. 550
Uchw. T. K. dot. art. 77, 85, 86, 90, 96-98	Dz. U. 94 r. Nr 113, poz. 551
Wyrok T. K. sygn. akt K. 23/2001	Dz. U. 2002 r. Nr 60, poz. 549
Wyrok T. K. sygn. akt K. 38/01	Dz. U. 2002 r. Nr 156, poz. 1306
Wyrok TK sygn. akt K. 27/02	Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1815
Wyrok TK sygn. akt K. 24/02	Dz. U. 2003 r. Nr 38, poz. 334

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 12 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządzie gminnym.

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządzie terytorialnym

USTAWA

z dnia 8 marca 1990 r.

o samorządzie gminnym [17]

Rozdział 1. (art. 1-5b)	Przepisy ogólne.
Rozdział 2. (art. 6-10)	Zakres działania i zadania gminy.
Rozdział 3. (art. 11-39a)	Władze gminy.
Rozdział 4. (art. 40-42)	Akty prawa miejscowego stanowionego przez gminę.
Rozdział 5. (art. 43-50)	Mienie komunalne.
Rozdział 6. (art. 51-63)	Gminna gospodarka finansowa.
Rozdział 7. (art. 64-75)	Związki i porozumienia międzygminne.

Rozdział 8. (art. 76-83) (skreślony).
Rozdział 9. (art. 84-84a) Stowarzyszenia gmin.
Rozdział 10. (art. 85-102) Nadzór nad działalnością gminną.
Rozdział 11. (art. 103) Przepis końcowy.

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 12 października 2001 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu
ustawy o samorządzie gminnym.

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718 i z 2001 r. Nr 46, poz. 499) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 18 maja 1990 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz innych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 199),
- 2) ustawą z dnia 21 czerwca 1990 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 43, poz. 253),
- 3) ustawą z dnia 14 grudnia 1990 r. o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania w 1991 r. oraz o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 89, poz. 518),
- 4) ustawą z dnia 5 stycznia 1991 r. - Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 4, poz. 18),
- 5) ustawą z dnia 11 października 1991 r. o referendum gminnym (Dz. U. Nr 110, poz. 473),
- 6) ustawą z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428),
- 7) ustawą z dnia 6 listopada 1992 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 100, poz. 499, z 1994 r. Nr 86, poz. 397 i z 1995 r. Nr 2, poz. 6),
- 8) ustawą z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78),
- 9) ustawą z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 122, poz. 593),
- 10) ustawą z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368),
- 11) ustawą z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 124, poz. 601) - ujętych w obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74),
- 12) ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 58, poz. 261),

- 13) ustawą z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496),
- 14) ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622),
- 15) ustawą z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43),
- 16) ustawą z dnia 31 lipca 1997 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 107, poz. 686),
- 17) ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o zmianie ustaw o regionalnych izbach obrachunkowych, o samorządzie terytorialnym oraz o finansowaniu gmin (Dz. U. Nr 113, poz. 734),
- 18) ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679),
- 19) ustawą z dnia 22 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz ustawy - Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 123, poz. 775),
- 20) ustawą z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014),
- 21) ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1126),
- 22) ustawą z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306),
- 23) ustawą z dnia 12 maja 2000 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 48, poz. 552),
- 24) ustawą z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718),
- 25) ustawą z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. Nr 88, poz. 985),
- 26) ustawą z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych (Dz. U. Nr 91, poz. 1009),
- 27) ustawą z dnia 13 października 2000 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 95, poz. 1041),
- 28) ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 45, poz. 497 i Nr 89, poz. 971),
- 29) ustawą z dnia 22 czerwca 2001 r. o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 89, poz. 971)

i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego

tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 4 ustawy z dnia 18 maja 1990 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz innych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 199), który stanowi:

"Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990 r.";

- 2) art. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 1990 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 43, poz. 253), który stanowi:

"Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 27 maja 1990 r.";

- 3) art. 29 ustawy z dnia 14 grudnia 1990 r. o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania w 1991 r. oraz o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 89, poz. 518), który stanowi:

"Art. 29. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1991 r., z tym że do opracowania budżetów gmin na 1991 r. stosuje się przepisy niniejszej ustawy.";

- 4) art. 78 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. - Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 4, poz. 18), który stanowi:

"Art. 78. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1991 r., z tym że do przygotowania i opracowania projektów budżetu państwa i budżetów gmin na 1991 r. stosuje się przepisy niniejszej ustawy, z wyjątkiem art. 31 ust. 1 i 2, art. 32 i art. 33 ust. 1.";

- 5) art. 45 ustawy z dnia 11 października 1991 r. o referendum gminnym (Dz. U. Nr 110, poz. 473), który stanowi:

"Art. 45. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

- 6) art. 29 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428), który stanowi:

"Art. 29. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.";

- 7) art. 2 i 3 ustawy z dnia 6 listopada 1992 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 100, poz. 499, z 1994 r. Nr 86, poz. 397 i z 1995 r. Nr 2, poz. 6), które stanowią:

"Art. 2. Gminy i inne komunalne osoby prawne, których działalność gospodarcza wykracza poza zakres określony w art. 9 ust. 2, obowiązane są doprowadzić do jej zgodności z ustawą w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 grudnia 1995 r.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

- 8) art. 11 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78), który stanowi:

"Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

- 9) art. 35 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach

odwoławczych (Dz. U. Nr 122, poz. 593), który stanowi:

"Art. 35. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

10) art. 69 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368), który stanowi:

"Art. 69. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.";

11) art. 8-13 i 15 ustawy z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 124, poz. 601), które stanowią:

"Art. 8. 1. W przypadku radnego, który w dniu wejścia w życie ustawy pozostaje w stosunku pracy w urzędzie gminy, w której uzyskał mandat, lub jest kierownikiem jednostki organizacyjnej tej gminy, niezłożenie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wniosku o urlop bezpłatny jest równoznaczne ze zrzeczeniem się mandatu.

2. W przypadku radnego będącego kierownikiem jednostki organizacyjnej przejętej lub utworzonej przez gminę po dniu wejścia w życie ustawy, termin, o którym mowa w ust. 1, liczy się od dnia przejścia lub utworzenia tej jednostki.

3. Do czasu upływu kadencji rady gminy Warszawa-Centrum wybranej w wyborach w dniu 19 czerwca 1994 r. do radnego, który w dniu wejścia w życie ustawy jest członkiem zarządu dzielnicy w tej gminie i pozostaje w stosunku pracy w urzędzie gminy, nie stosuje się przepisów ust. 1 oraz art. 24b ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 9. Rada gminy wybrana w wyborach w dniu 19 czerwca 1994 r., która do czasu wejścia w życie ustawy nie dokonała wyboru zarządu, obowiązana jest dokonać tego wyboru w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. W przypadku niewybrania zarządu w tym terminie stosuje się przepisy art. 28a ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 10. 1. Rady gminy dostosują statuty do zmian wynikających ze zmian do ustawy wymienionej w art. 1 w terminach:

1) 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy - w przypadku gmin liczących do 300 000 mieszkańców,

2) 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy - w przypadku gmin liczących powyżej 300 000 mieszkańców.

2. Rady gmin warszawskich oraz Rada m.st. Warszawy obowiązane są również dostosować statuty do zmian wynikających z ustawy wymienionej w art. 7.

3. W terminie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy rady gmin ogłoszą w wojewódzkim dzienniku urzędowym jednolite teksty statutów gmin.

Art. 11. W terminach określonych w art. 10 ust. 1 rady gmin dostosują skład komisji rewizyjnej do zasad wynikających z art. 18a ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 12. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy rady gmin liczących ponad 100 000 mieszkańców przeprowadzą wybory uzupełniające do sejmiku samorządowego, zgodnie z zasadą określoną w art. 78 ust. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 13. 1. Wybory do rad gmin zarządzane przed dniem wejścia w życie ustawy przeprowadza się na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Do postępowania w sprawie referendum gminnego wszczętego z inicjatywy rady gminy lub na wniosek mieszkańców przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe."

"Art. 15. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 37b ustawy wymienionej w art. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 r.";

12) art. 2 i 3 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 58, poz. 261), które stanowią:

"Art. 2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, ustali granice miasta położonego na terenie gminy, jeżeli zgodnie z przepisami dotychczasowymi granice nie zostały określone.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

13) art. 84 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496), który stanowi:

"Art. 84. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1997 r., z wyjątkiem art. 3, art. 7, art. 9, art. 10, art. 20, art. 24, art. 32, art. 34, art. 37, art. 45-47, art. 50, art. 66, art. 73 ust. 1, 2 i 4, art. 74, art. 76, art. 79, art. 80 i art. 82, które wchodzi w życie z dniem 1 października 1996 r., oraz art. 41, który wchodzi w życie z dniem wejścia w życie ustawy konstytucyjnej z dnia 21 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 106, poz. 488).";

14) art. 14 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622), który stanowi:

"Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1997 r.";

15) art. 28 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43), który stanowi:

"Art. 28. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że przepis art. 11 wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.";

16) art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1997 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 107, poz. 686), który stanowi:

"Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

17) art. 4 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o zmianie ustaw o regionalnych izbach obrachunkowych, o samorządzie terytorialnym oraz o finansowaniu

gmin (Dz. U. Nr 113, poz. 734), który stanowi:

"Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że art. 1 ust. 2 pkt 2 oraz art. 10 ust. 2-4 ustawy, o której mowa w art. 1, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.";

- 18) art. 29 i 30 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679), które stanowią:

"Art. 29. 1. Traci moc ustawa z dnia 5 czerwca 1992 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 56, poz. 274, z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i z 1996 r. Nr 73, poz. 350), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Do radnych rad gmin kadencji, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie, stosuje się ustawę, o której mowa w ust. 1.

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., z tym że:

- 1) przepisy art. 24e ustawy, o której mowa w art. 19, wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia,
- 2) przepisy art. 24f-24h ustawy, o której mowa w art. 19, mają zastosowanie do radnych rad gmin kadencji następujących po kadencji, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie,
- 3) przepisy art. 35a ustawy, o której mowa w art. 23, wchodzi w życie z pierwszym dniem kadencji Sejmu i Senatu następującej po kadencji rozpoczętej w dniu 19 września 1993 r.,
- 4) przepisy art. 11 ustawy, o której mowa w art. 25, stosuje się nadal do radnych rad gmin kadencji, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie.";

- 19) art. 3 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz ustawy - Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 123, poz. 775), który stanowi:

"Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1997 r.";

- 20) art. 204 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014), który stanowi:

"Art. 204. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 151 ust. 5, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.";

- 21) art. 38 ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1126), który stanowi:

"Art. 38. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.";

- 22) art. 27-30 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306), które stanowią:

"Art. 27. 1. Rady gmin, rady powiatów i sejmiki województw w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy podejmą uchwały w

sprawie diet radnych i wynagrodzeń przewodniczących zarządów jednostek samorządu terytorialnego z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą.

2. W przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, dotychczasowe uchwały w sprawie diet i wynagrodzeń tracą moc w części, w której ustalają diety i wynagrodzenia w wysokości przewyższającej maksymalną kwotę ustaloną na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 28. Po upływie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy radni reprezentujący jednostki samorządu terytorialnego w organach spółek prawa handlowego tracą z mocy prawa członkostwo w tych organach.

Art. 29. 1. W ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, radny gminy Warszawa-Centrum wybiera dietę, którą będzie pobierał z tytułu jednoczesnego wykonywania mandatu radnego gminy Warszawa-Centrum i radnego dzielnicy.

2. Jeżeli radny nie dokona wyboru diety w terminie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje mu dieta wyższa.

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5 ust. 2 i 3 oraz art. 10 i 11, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r., oraz art. 18 w zakresie zmian określonych w pkt 3, a także art. 19, 20, 23 i 24, które wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.";

- 23) art. 12 ustawy z dnia 12 maja 2000 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 48, poz. 552), który stanowi:

"Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2000 r.";

- 24) art. 44 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718), który stanowi:

"Art. 44. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.";

- 25) art. 78 i 80 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. Nr 88, poz. 985), które stanowią:

"Art. 78. Do referendów gminnych, w odniesieniu do których przed wejściem w życie ustawy zostały podjęte uchwały rad gmin w sprawie przeprowadzenia referendum lub inicjator referendum dokonał powiadomienia o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum, stosuje się przepisy dotychczasowe."

"Art. 80. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

- 26) art. 14 i 15 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych (Dz. U. Nr 91, poz. 1009), które stanowią:

"Art. 14. 1. Do jednostek samorządu terytorialnego, które zostały

członkami zrzeszeń przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się odpowiednio przepis art. 10, z zastrzeżeniem ust. 2, z tym że informację o statutach zrzeszeń lub innych dokumentach normujących zasady działania danych zrzeszeń jednostki te przekażą w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych podejmuje decyzję w sprawie udzielenia zgody lub odmowy udzielenia zgody w terminie 7 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej ogłosi w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej »Monitor Polski«, w drodze obwieszczenia, wykaz jednostek samorządu terytorialnego, które zostały członkami zrzeszeń przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.";

- 27) art. 16 ustawy z dnia 13 października 2000 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 95, poz. 1041), który stanowi:

"Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.";

- 28) art. 14-16 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 45, poz. 497), które stanowią:

"Art. 14. 1. Do spraw wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Wnioski w sprawie zmian granic powiatu złożone przed dniem wejścia w życie ustawy uznaje się za złożone w terminie i trybie określonych w ustawach, o których mowa w art. 2 i art. 9, w brzmieniu nadanym im niniejszą ustawą.
3. W 2001 r. zamiast terminu 3 miesięcy, o którym mowa w art. 4a ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, i w art. 3a ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 2, stosuje się termin 30 dni.

Art. 15. 1. Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa weszła w życie, przepisy:

- 1) art. 17, art. 18a ust. 2, art. 21 ust. 2, art. 24a ust. 2, art. 24b ust. 1 i 4, art. 25 ust. 5, art. 27, art. 28 i art. 37 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1,
- 2) art. 9, art. 21 ust. 8, art. 23 ust. 2 i art. 26 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 2,
- 3) art. 16 ust. 3, art. 23 ust. 4, art. 25 ust. 2 i art. 31 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 3,
- 4) art. 9 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 7,
- 5) ustawy, o której mowa w art. 8, w tym artykule zmieniane

- mają zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym.

2. Do ustalenia liczby radnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w wyborach do kadencji następującej po kadencji, w czasie której ustawa weszła w życie, stosuje się przepisy ustalające liczbę radnych w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą.
3. W związku ze zmianą liczby radnych od kadencji następującej po kadencji, w czasie której ustawa weszła w życie, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego dokonają nowego podziału na okręgi wyborcze.
4. Do wyborów organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego kadencji następującej po kadencji, w czasie której ustawa weszła w życie, stosuje się przepisy ustawy wymienionej w art. 8 ze zmianami wprowadzonymi w tym artykule.
5. Rady gmin i powiatów oraz sejmiki województw w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy dostosują statuty jednostek samorządu terytorialnego do wymagań określonych w przepisach:
 - 1) art. 11b ustawy, o której mowa w art. 1,
 - 2) art. 8a ustawy, o której mowa w art. 2,
 - 3) art. 15a ustawy, o której mowa w art. 3.

Art. 15a.<a> Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa weszła w życie, przepis art. 27 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 2, w zakresie ustalającym liczbę członków zarządu powiatu ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 15b.<a> W przypadku zmian w podziale terytorialnym państwa dokonanych na podstawie oceny, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 9, wyborów do nowych rad jednostek samorządu terytorialnego objętych zmianami nie przeprowadza się przed końcem kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której zmiany weszły w życie.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że:

- 1) art. 10 i art. 13 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia,
- 2) przepis art. 25b ustawy, o której mowa w art. 1, ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa weszła w życie.";

29) art. 7 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 89, poz. 971), który stanowi:

"Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 6, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 30 maja 2001 r."

Marszałek Sejmu: M. Płażyński

<a> Dodany przez art. 6 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 89, poz. 971); wszedł w życie z dniem 28 sierpnia 2001 r. z mocą obowiązującą od dnia 30 maja 2001 r.

<01>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 124, poz. 601), która weszła w życie z dniem 18 listopada 1995 r.

<02>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<03>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 1992 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 100, poz. 499), która weszła w życie z dniem 12 stycznia 1993 r.

<04>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<05>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 maja 1990 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz innych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 199), która weszła w życie z dniem 27 maja 1990 r.

<06>

Dodany przez art. 8 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78), która weszła w życie z dniem 16 marca 1993 r.

<07>

Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<08>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<09>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej
w przypisie <03>.

<10>

W brzmieniu ustalonym przez art. 44 pkt 1 ustawy z dnia 11 października
1991 r. o referendum gminnym (Dz. U. Nr 110, poz. 473), która weszła w
życie z dniem 14 grudnia 1991 r.

<11>

W brzmieniu ustalonym przez art. 44 pkt 2 ustawy wymienionej
w przypisie <10>.

<12>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<13>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<14>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 1990 r.
o zmianie niektórych ustaw dotyczących samorządu terytorialnego (Dz. U.
Nr 43, poz. 253), która weszła w życie z mocą od dnia 27 maja 1990 r.

<15>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. a) tiret pierwsze ustawy
wymienionej w przypisie <03>.

<16>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. a) tiret pierwsze ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<17>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. a) tiret drugie ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<18>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. a) tiret trzecie ustawy wymienionej w przypisie <03>.

<19>

Pierwotne brzmienie lit. b) skreślone, a dotychczasowe lit. c)-i) otrzymały oznaczenie lit. b)-h) - zgodnie z art. 1 pkt 3 lit. a) tiret trzecie ustawy wymienionej w przypisie <03>.

<20>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. a) tiret trzecie ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<21>

Dodana przez art. 1 pkt 7 lit. a) tiret czwarte ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<22>

Przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<23>

Przez art. 1 pkt 3 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie <03>.

<24>

Dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<25>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<26>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<27>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<28>

Według numeracji ustalonej przez art. 1 pkt 12 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<29>

Dodany przez art. 1 pkt 12 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<30>

Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie <05>.

<31>

Dodany przez art. 1 pkt 13 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<32>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej
w przypisie <03>.

<33>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej
w przypisie <14>.

<34>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 14 ustawy wymienionej

w przypisie <01>.

<35>

Dodany przez art. 1 pkt 15 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<36>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 16 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<37>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 17 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<38>

Dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy wymienionej w przypisie <03>.

<39>

Dodany przez art. 1 pkt 7 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie <03>.

<40>

Zgodnie z numeracją ustaloną przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <03>.

<41>

Dodany przez art. 1 pkt 18 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<41a>

Dodany przez art. 1 pkt 18 ustawy wymienionej w przypisie <01>; zgodnie z art. 15 ustawy wymienionej w przypisie <01> przepis ten wszedł w życie z dniem 1 stycznia 1996 r.

<42>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 19 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<43>

Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie <05>.

<44>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 20 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<45>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 ustawy wymienionej
w przypisie <03>.

<46>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 21 lit. a) ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<47>

Dodany przez art. 1 pkt 21 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<48>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 22 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<49>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 23 ustawy wymienionej
w przypisie <01>.

<50>

W brzmieniu ustalonym przez art. 25 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1990 r. o
dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania w 1991 r. oraz o zmianie
ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 89, poz. 518), która weszła
w życie z dniem 1 stycznia 1991 r.

<51>

Przez art. 1 pkt 24 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<52>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 24 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<53>

Przez art. 74 pkt 1 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. - Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 4, poz. 18), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1991 r.

<54>

Przez art. 25 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie <50>.

<55>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 25 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<56>

Zgodnie z numeracją ustaloną przez art. 1 pkt 26 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<57> Przez art. 1 pkt 26 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<58>

W brzmieniu ustalonym przez art. 25 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie <50>.

<59>

Zgodnie z numeracją ustaloną przez art. 28 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.

<60>

Przez art. 28 ustawy wymienionej w przypisie <59>.

<61>

W brzmieniu ustalonym przez art. 74 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<62>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 27 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<63>

Dodany przez art. 1 pkt 28 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<64>

Dodany przez art. 1 pkt 29 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<65>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 30 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<66>

Dodany przez art. 1 pkt 30 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<67>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 30 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<68>

W brzmieniu ustalonym przez art. 28 pkt 2 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 122, poz. 593), która weszła w życie z dniem 6 grudnia 1994 r., oraz przez art. 1 pkt 30 lit. d) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<69>

Dodany przez art. 1 pkt 30 lit. e) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<70>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 31 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<71>

Dodany przez art. 1 pkt 31 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<72>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 32 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<73>

Dodany przez art. 1 pkt 32 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<74>

W brzmieniu ustalonym przez art. 28 pkt 3 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych, wymienionej w przypisie <68>.

<75>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 33 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<76>

W brzmieniu ustalonym przez art. 25 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie <50>.

<77>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 34 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<78>

Zgodnie z numeracją ustaloną przez art. 1 pkt 35 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<79>

Dodany przez art. 1 pkt 35 ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<80>

W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 36 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<81>

Dodany przez art. 1 pkt 36 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie <01>.

<82>

Dodany przez art. 62 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368), która weszła w życie z dniem 1 października 1995 r.

<83>

Dodany przez art. 28 pkt 4 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych, wymienionej w przypisie <68>.

<84>

W brzmieniu ustalonym przez art. 28 pkt 5 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych, wymienionej w przypisie <68>.

<85>

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych. (Dz. U. Nr 32, poz. 191), ustawa o samorządzie terytorialnym weszła w życie z dniem 27 maja 1990 r.

<86>

Ustawa została ogłoszona dnia 19 marca 1990 r.

Poprzednie wersje:

Art. 1* do 29.05.2001;

Art. 1. 1. Mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o gminie, należy przez to rozumieć wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Art. 2. 1. Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

2. Gmina posiada osobowość prawną.

3. Samodzielność gminy podlega ochronie sądowej.

Poprzednie wersje:

Art. 3* 1.01.97-29.05.2001;

Art. 3** do 31.12.96;

Art. 3. 1. O ustroju gminy stanowi jej statut.

2. Projekt statutu gminy powyżej 300 000 mieszkańców podlega uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

3. W sprawach spornych rozstrzyga Rada Ministrów.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 4* 9.06.96-29.05.2001;

Art. 4** do 8.06.96;

[45] Art. 4. 1. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia [28]:

[43] 1) tworzy, łączy, dzieli i znosi gminy oraz ustala ich granice [29], [41],

2) nadaje gminie lub miejscowości status miasta i ustala jego granice [41],

3) ustala i zmienia nazwy gmin oraz siedziby ich władz.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, może być wydane także na

wniosek zainteresowanej rady gminy.

3. Ustalenie i zmiana granic gmin dokonywane są w sposób zapewniający gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych.

4. Nadanie gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalenie jego granic i ich zmiana dokonywane są w sposób uwzględniający infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy.

5. Zmiany, o których mowa w ust. 1, następują z dniem 1 stycznia.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 4a* 9.06.96-29.05.2001;

[45] Art. 4a. 1. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, wymaga zasięgnięcia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej opinii zainteresowanych rad gmin, poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmian granic gmin naruszających granice powiatów lub województw - dodatkowo opinii odpowiednich rad powiatów lub sejmików województw, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Konsultacje z mieszkańcami w sprawach zmiany granic gmin lub granic miasta polegającej na wyłączeniu obszaru lub części obszaru jednostki pomocniczej gminy i jego włączeniu do sąsiedniej jednostki pomocniczej tej gminy lub do sąsiedniej gminy mogą zostać ograniczone do:

- 1) mieszkańców jednostki pomocniczej gminy objętych zmianą - przez odpowiednie rady gmin,
- 2) mieszkańców gmin objętych zmianą naruszającą granice powiatów lub województw - przez odpowiednie rady powiatów lub sejmiki województw.

3. W przypadku niewyrażenia opinii, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia o opinię, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Wszedł w życie z dniem 30 maja 2001 r.

Art. 4b. 1. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, na wniosek rady gminy wymaga:

- 1) wniosku rady gminy poprzedzonego przeprowadzeniem przez tę radę konsultacji z mieszkańcami, wraz z uzasadnieniem oraz niezbędnymi dokumentami, mapami i informacjami potwierdzającymi zasadność wniosku,
- 2) opinii rad gmin objętych wnioskiem, poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmiany granic gminy naruszającej granice powiatów lub województw - opinii odpowiednich rad powiatów lub sejmików województw,
- 3) opinii wojewody właściwego dla gminy lub gmin objętych wnioskiem.

2. Do wniosku i opinii, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 4a ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Rada gminy występuje z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody, w terminie do dnia 31 marca.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania przy składaniu wniosków, o których mowa w ust. 1, oraz dokumenty, które należy dołączyć do wniosku [27].

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 5* 1.01.97-29.05.2001;
Art. 5** 9.06.96-31.12.96;
Art. 5*** do 8.06.96;

Art. 5. 1. Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa oraz dzielnice, osiedla i inne. Jednostką pomocniczą może być również położone na terenie gminy miasto.

2. <04> Jednostkę pomocniczą tworzy rada gminy, w drodze uchwały, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy.

3. <04> Zasady tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostki pomocniczej określa statut gminy.

4. (skreślony).

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Obowiązuje od: 9 czerwca 1996 r.

Art. 5a. 1. W wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z

mieszkańcami gminy.

2. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa uchwała rady gminy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym, Dz. U. 96 r. Nr 58, poz. 261)

Wszedł w życie z dniem 30 maja 2001 r.

Art. 5b. 1. Gmina podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza wśród młodzieży.

2. Rada gminy na wniosek zainteresowanych środowisk może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy mającej charakter konsultacyjny.

3. Rada gminy, powołując młodzieżową radę gminy, nadaje jej statut określający tryb wyboru jej członków i zasady działania.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Art. 6. 1. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów.

2. Jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzyganie w sprawach, o których mowa w ust. 1, należy do gminy.

Poprzednie wersje:

Art. 7* 30.05.2001-21.06.2002;
Art. 7** 1.01.99-29.05.2001;
Art. 7*** 1.01.97-31.12.98;
Art. 7**** do 31.12.96;

Art. 7. 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,

- 5) ochrony zdrowia,
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- 8) edukacji publicznej,
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 11) targowisk i hal targowych,
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 13) cmentarzy gminnych,
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego, i przeciwpowodziowej,
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- 18) promocji gminy,
- 19) współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

2. Ustawy określają, które zadania własne gminy mają charakter obowiązkowy.

3. <07> Przekazanie gminie, w drodze ustawy, nowych zadań własnych wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych gminy lub subwencji. Przepis art. 8 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej, Dz. U. 2002 r. Nr 62, poz. 558)

Poprzednie wersje:
Art. 8* do 29.05.2001;

Art. 8. <08> 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

2. Zadania z zakresu administracji rządowej gmina może wykonywać również

na podstawie porozumienia z organami tej administracji.

2a. Gmina może wykonywać zadania z zakresu właściwości powiatu oraz zadania z zakresu właściwości województwa na podstawie porozumień z tymi jednostkami samorządu terytorialnego.

2b. Spory majątkowe wynikłe z porozumień, o których mowa w ust. 2 i 2a oraz w art. 74, rozpatruje sąd powszechny.

3. Gmina otrzymuje środki finansowe w wysokości koniecznej do wykonania zadań, o których mowa w ust. 1, 2 i 2a.

4. Szczegółowe zasady i terminy przekazywania środków finansowych, o których mowa w ust. 3, określają ustawy nakładające na gminy obowiązek wykonywania zadań zleconych lub zawarte porozumienia.

5. W przypadku niedotrzymania terminów, o których mowa w ust. 4, gminie przysługują odsetki w wysokości ustalonej dla zaległości podatkowych.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 9* 1.01.99-29.05.2001;
Art. 9** 20.02.97-31.12.98;
Art. 9*** do 19.02.97;

Art. 9. 1. W celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

2. Gmina oraz inna gminna osoba prawna może prowadzić działalność gospodarczą wykraczającą poza zadania o charakterze użyteczności publicznej wyłącznie w przypadkach określonych w odrębnej ustawie.

3. Formy prowadzenia gospodarki gminnej, w tym wykonywania przez gminę zadań o charakterze użyteczności publicznej, określa odrębna ustawa.

4. Zadaniem użyteczności publicznej, w rozumieniu ustawy, są zadania własne gminy, określone w art. 7 ust. 1, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 10* 1.01.2001-29.05.2001;
Art. 10** 1.01.99-31.12.2000;
Art. 10*** 1.07.97-31.12.98;

Art. 10**** do 30.06.97;

Art. 10. 1. Wykonywanie zadań publicznych może być realizowane w drodze współdziałania między jednostkami samorządu terytorialnego.

2. Gminy, związki międzygminne oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego mogą sobie wzajemnie bądź innym jednostkom samorządu terytorialnego udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 11* do 26.10.2002;

Art. 11. 1. Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (poprzez wybory i referendum) lub za pośrednictwem organów gminy.

2. (skreślony).

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 11a* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 11a. 1. Organami gminy są:

- 1) rada gminy,
- 2) wójt (burmistrz, prezydent miasta).

2. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów do rady gminy oraz wyboru wójta (burmistrza, prezydenta miasta) określają odrębne ustawy.

3. Ilekroć w ustawie jest mowa o wójcie, należy przez to rozumieć także burmistrza oraz prezydenta miasta.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Wszedł w życie z dniem 30 maja 2001 r.

Art. 11b. 1. Działalność organów gminy jest jawna. Ograniczenia jawności

mogą wynikać wyłącznie z ustaw.

2. Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy.

[42] 3. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut gminy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:
Art. 12* do 3.11.2000;

Art. 12. Zasady i tryb przeprowadzania referendum gminnego określa odrębna ustawa.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym Dz. U. 2000 r. Nr 88, poz. 985)

Poprzednie wersje:
Art. 13* do 3.11.2000;

Art. 13. (skreślony).

(ustawą z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym, Dz. U. 2000 r. Nr 88, poz. 985)

Poprzednie wersje:
Art. 14* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 14** do 29.05.2001;

Art. 14. Uchwały rady gminy zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Art. 15. 1. Z zastrzeżeniem art. 12 organem stanowiącym i kontrolnym w gminie jest rada gminy.

2. <14> Jeżeli siedziba rady gminy znajduje się w mieście położonym na terytorium tej gminy, rada nosi nazwę rady miejskiej.

Art. 16. Kadencja rady gminy trwa 4 lata licząc od dnia wyboru. [3]

Poprzednie wersje:

Art. 17* do 30.03.2002;

[31] Art. 17. W skład rady wchodzi radni w liczbie:

- 1) piętnastu w gminach do 20 000 mieszkańców,
- 2) dwudziestu jeden w gminach do 50 000 mieszkańców,
- 3) dwudziestu trzech w gminach do 100 000 mieszkańców,
- 4) dwudziestu pięciu w gminach do 200 000 mieszkańców oraz po trzech na każde dalsze rozpoczęte 100 000 mieszkańców, nie więcej jednak niż czterdziestu pięciu radnych.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 15 lutego 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o samorządzie województwa, ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz ustawy o referendum lokalnym, Dz. U. 2002 r. Nr 23, poz. 220)

Poprzednie wersje:

Art. 18* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 18** do 29.05.2001;

Art. 18. 1. Do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

2. Do wyłącznej właściwości rady gminy należy:

- 1) uchwalanie statutu gminy,
- 2) ustalanie wynagrodzenia wójta, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie sprawozdań z jego działalności,
- 3) powoływanie i odwoływanie skarbnika gminy, który jest głównym księgowym budżetu, oraz sekretarza gminy - na wniosek wójta,
- 4) uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu,
- 5) uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 6) uchwalanie programów gospodarczych,

- 7) <17> ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych, zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki,
- 8) podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach,
- 9) podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących:
 - a) określania zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy,
 - b) emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez wójta,
 - c) <20> zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
 - d) ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych zaciąganych przez wójta w roku budżetowym,
 - e) <19> zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez radę gminy,
 - f) <19> tworzenia i przystępowania do spółek i spółdzielni oraz rozwiązywania i występowania z nich,
 - g) określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez wójta,
 - h) <19> tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek,
 - i) ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez wójta w roku budżetowym,
- 10) określanie wysokości sumy, do której wójt może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- 11) podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zadań, o których mowa w art. 8 ust. 2 i 2a,
- 12) podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku,
- 12a) podejmowanie uchwał w sprawach współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych,
- 13) podejmowanie uchwał w sprawach: herbu gminy, nazw ulic i placów publicznych oraz wznoszenia pomników,
- 14) nadawanie honorowego obywatelstwa gminy,
- 14a) podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów,

15) stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

3. (skreślony <22>).

4. (skreślony <23>).

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 18a* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 18a** do 29.05.2001;

Art. 18a. 1. Rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy; w tym celu powołuje komisję rewizyjną.

2. W skład komisji rewizyjnej wchodzi radni, w tym przedstawiciele wszystkich klubów, z wyjątkiem radnych pełniących funkcje, o których mowa w art. 19 ust. 1.

3. Komisja rewizyjna opiniuje wykonanie budżetu gminy i występuje z wnioskiem do rady gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium wójtowi. Wniosek w sprawie absolutorium podlega zaopiniowaniu przez regionalną izbę obrachunkową.

4. Komisja rewizyjna wykonuje inne zadania zlecone przez radę w zakresie kontroli. Uprawnienie to nie narusza uprawnień kontrolnych innych komisji, powoływanych przez radę gminy na podstawie art. 21 ust. 1.

5. Zasady i tryb działania komisji rewizyjnej określa statut gminy.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 19* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 19** do 29.05.2001;

Art. 19. <25> 1. Rada gminy wybiera ze swego grona przewodniczącego i 1-3 wiceprzewodniczących bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym.

2. Zadaniem przewodniczącego jest wyłącznie organizowanie pracy rady oraz prowadzenie obrad rady. Przewodniczący może wyznaczyć do wykonywania swoich zadań wiceprzewodniczącego. W przypadku nieobecności przewodniczącego i niewyznaczenia wiceprzewodniczącego, zadania przewodniczącego wykonuje wiceprzewodniczący najstarszy wiekiem.

3. (skreślony).

4. Odwołanie przewodniczącego i wiceprzewodniczących następuje na wniosek co najmniej 1/4 ustawowego składu rady gminy w trybie określonym w ust. 1.

5. W przypadku rezygnacji przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego rada podejmuje uchwałę w sprawie przyjęcia tej rezygnacji nie później niż w ciągu 1 miesiąca od dnia złożenia rezygnacji.

6. Niepodjęcie uchwały, o której mowa w ust. 5, w ciągu 1 miesiąca od dnia złożenia rezygnacji przez przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego jest równoznaczne z przyjęciem rezygnacji przez radę gminy z upływem ostatniego dnia miesiąca, w którym powinna być podjęta uchwała.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 20* 31.03.2002-26.10.2002;
Art. 20** 30.05.2001-30.03.2002;
Art. 20*** 4.11.2000-29.05.2001;
Art. 20**** 1.01.99-3.11.2000;
Art. 20***** 9.06.96-31.12.98;
Art. 20***** do 8.06.96;

Art. 20. 1. Rada gminy obraduje na sesjach zwoływanych przez przewodniczącego w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. Do zawiadomienia o zwołaniu sesji dołącza się porządek obrad wraz z projektami uchwał.

1a. Rada gminy może wprowadzić zmiany w porządku bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady.

2. Pierwszą sesję nowo wybranej rady gminy zwołuje przewodniczący rady poprzedniej kadencji w ciągu 7 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów do rad na obszarze całego kraju lub w przypadku wyborów przedterminowych w ciągu 7 dni po ogłoszeniu wyników wyborów do rady gminy, z zastrzeżeniem ust. 2b.

2a. Po upływie terminu określonego w ust. 2 sesję zwołuje komisarz wyborczy w ciągu 21 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów dla całego kraju lub w przypadku wyborów przedterminowych w ciągu 21 dni po ogłoszeniu wyników wyborów do rady gminy.

2b. Jeżeli wybory były wynikiem referendum lokalnego w sprawie odwołania rady gminy, pierwszą sesję zwołuje osoba, którą Prezes Rady Ministrów wyznaczył do pełnienia funkcji organów jednostki samorządu terytorialnego.

2c. Pierwszą sesję nowo wybranej rady gminy, do czasu wyboru przewodniczącego rady, prowadzi najstarszy wiekiem radny obecny na sesji.

3. Na wniosek wójta lub co najmniej 1/4 ustawowego składu rady gminy przewodniczący obowiązany jest zwołać sesję w ciągu 7 dni od dnia złożenia wniosku. Wniosek o zwołanie sesji powinien spełniać wymogi określone w ust. 1 w zdaniu drugim.

4. Do zmiany porządku obrad sesji zwołanej w trybie określonym w ust. 3 stosuje się przepis ust. 1a, z tym że dodatkowo wymagana jest zgoda

wnioskodawcy.

5. Na wniosek wójta przewodniczący rady gminy jest obowiązany wprowadzić do porządku obrad najbliższej sesji rady gminy projekt uchwały, jeżeli wpłynął on do rady gminy co najmniej 7 dni przed dniem rozpoczęcia sesji rady.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 21* do 29.05.2001;

Art. 21. 1. Rada gminy ze swojego grona może powoływać stałe i doraźne komisje do określonych zadań, ustalając przedmiot działania oraz skład osobowy.

[33] 2. (skreślony).

3. Komisje podlegają radzie gminy, przedkładają jej plan pracy oraz sprawozdania z działalności.

4. W posiedzeniach komisji mogą uczestniczyć radni niebędący jej członkami. Mogą oni zabierać głos w dyskusji i składać wnioski bez prawa udziału w głosowaniu.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Art. 22. <27> 1. Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów gminy określa statut gminy.

2. Statut gminy podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Poprzednie wersje:

Art. 23* do 29.05.2001;

Art. 23. 1. Radny obowiązany jest kierować się dobrem wspólnoty samorządowej gminy. Radny utrzymuje stałą więź z mieszkańcami oraz ich organizacjami, a w szczególności przyjmuje zgłaszane przez mieszkańców gminy postulaty i przedstawia je organom gminy do rozpatrzenia, nie jest jednak związany instrukcjami wyborców.

2. <29> Radni mogą tworzyć kluby radnych, działające na zasadach określonych w statucie gminy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o

administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw
Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 23a* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 23a** do 29.05.2001;

Art. 23a. 1. Przed przystąpieniem do wykonywania mandatu radni składają ślubowanie:

»Wierny Konstytucji i prawu Rzeczypospolitej Polskiej, ślubuję uroczyście obowiązki radnego sprawować godnie, rzetelnie i uczciwie, mając na względzie dobro mojej gminy i jej mieszkańców.«

2. Ślubowanie odbywa się w ten sposób, że po odczytaniu roty wywołani kolejno radni powstają i wypowiadają słowo "ślubuję". Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania: »Tak mi dopomóż Bóg.«

3. Radni nieobecni na pierwszej sesji rady gminy oraz radni, którzy uzyskali mandat w czasie trwania kadencji, składają ślubowanie na pierwszej sesji, na której są obecni.

4. Odmowa złożenia ślubowania oznacza zrzeczenie się mandatu.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 24* do 29.05.2001;

Art. 24. Radny jest obowiązany brać udział w pracach rady gminy i jej komisji oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 24a* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 24a** do 29.05.2001;

Art. 24a. <31> 1. Z radnym nie może być nawiązywany stosunek pracy w urzędzie gminy, w której radny uzyskał mandat.

2. Radny nie może pełnić funkcji kierownika gminnej jednostki organizacyjnej oraz jego zastępcy.

3. (skreślony).

4. (skreślony).

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 24b* do 29.05.2001;

Art. 24b. [35] 1. Osoba wybrana na radnego nie może wykonywać pracy w ramach stosunku pracy w urzędzie gminy, w której uzyskała mandat, oraz wykonywać funkcji kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej tej gminy. Przed przystąpieniem do wykonywania mandatu osoba ta obowiązana jest złożyć wniosek o urlop bezpłatny w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez właściwy organ wyborczy.

2. Radny, o którym mowa w ust. 1, otrzymuje urlop bezpłatny na okres sprawowania mandatu oraz 3 miesiące po jego wygaśnięciu [2].

3. Radny otrzymuje urlop bezpłatny bez względu na rodzaj i okres trwania stosunku pracy. Stosunek pracy zawarty na czas określony, który ustałby przed terminem zakończenia urlopu bezpłatnego, przedłuża się do 3 miesięcy po zakończeniu tego urlopu [2].

[35] 4. W przypadku radnego wykonującego funkcję kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej, przejętej lub utworzonej przez gminę w czasie kadencji, termin, o którym mowa w ust. 1, wynosi 6 miesięcy od dnia przejścia lub utworzenia tej jednostki.

5. Niezłożenie przez radnego wniosku, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne ze zrzeczeniem się mandatu.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio w przypadku obsadzenia mandatu rady w drodze uchwały rady gminy podjętej na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 95, poz. 602 i Nr 160, poz. 1060).

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 24c* do 29.05.2001;

Art. 24c. Po wygaśnięciu mandatu pracodawca przywraca radnego do pracy na tym samym lub równorzędnym stanowisku pracy z wynagrodzeniem odpowiadającym wynagrodzeniu, jakie radny otrzymywałby, gdyby nie przysługujący urlop bezpłatny. Radny zgłasza gotowość przystąpienia do pracy w terminie 7 dni od dnia wygaśnięcia mandatu.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 24d* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 24d** do 29.05.2001;

Art. 24d. Wójt nie może powierzyć radnemu gminy, w której radny uzyskał mandat, wykonywania pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Obowiązuje od 12 października 1997 r.

Art. 24e. 1. Radni nie mogą podejmować dodatkowych zajęć ani otrzymywać darowizn mogących podważyć zaufanie wyborców do wykonywania mandatu zgodnie z art. 23a ust. 1.

2. Radni nie mogą powoływać się na swój mandat w związku z podjętymi dodatkowymi zajęciami bądź działalnością gospodarczą prowadzoną na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne Dz. U. 97 r. Nr 106, poz. 679)

Poprzednie wersje:

Art. 24f* 27.10.2002-31.12.2002;

Art. 24f** 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 24f*** 1.06.2000-29.05.2001;

Art. 24f**** 1.01.99-31.05.2000;

Art. 24f***** 1.01.98-31.12.98;

Art. 24f. 1. Radni nie mogą prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy, w której radny uzyskał mandat, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

1a. Jeżeli radny przed rozpoczęciem wykonywania mandatu prowadził działalność gospodarczą, o której mowa w ust. 1, jest obowiązany do zaprzestania prowadzenia tej działalności gospodarczej w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania. Niewypełnienie obowiązku, o którym mowa w zdaniu pierwszym, stanowi podstawę do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego w trybie art. 190 ustawy, o której mowa w art. 24b ust. 6.

2. Radni i ich małżonkowie oraz małżonkowie wójtów, zastępców wójtów, sekretarzy gminy, skarbników gminy, kierowników jednostek organizacyjnych gminy oraz osób zarządzających i członków organów zarządzających gminnymi osobami prawnymi nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Wybór lub powołanie tych osób na te funkcje są z mocy prawa nieważne.

3. (skreślony).

4. Jeżeli wybór lub powołanie, o których mowa w ust. 2, nastąpiły przed rozpoczęciem wykonywania mandatu radnego albo dniem wyboru wójta lub przed powołaniem na stanowisko zastępcy wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy oraz osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną, osoby, o których mowa w ust. 2, są obowiązane zrzec się stanowiska lub funkcji w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania przez radnego albo wójta lub od dnia powołania na stanowisko. W razie niezrzeczenia się stanowiska lub funkcji osoba, o której mowa w ust. 2, traci je z mocy prawa po upływie terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

5. Radni nie mogą posiadać pakietu większego niż 10% udziałów lub akcji w spółkach prawa handlowego z udziałem gminnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Udziały lub akcje przekraczające ten pakiet powinny być zbyte przez radnego przed pierwszą sesją rady gminy, a w razie niezbycia ich nie uczestniczą one przez okres sprawowania mandatu i dwóch lat po jego wygaśnięciu w wykonywaniu przysługujących im uprawnień (prawa głosu, prawa do dywidendy, prawa do podziału majątku, prawa poboru).

6. (uchylony).

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806)

Poprzednie wersje:
Art. 24g* 1.01.98-31.05.2000;

Art. 24g. (skreślony).

(ustawą z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, Dz. U. 2000 r. Nr 26, poz. 306)

Poprzednie wersje:
Art. 24h* 27.10.2002-31.12.2002;
Art. 24h** 1.01.99-26.10.2002;
Art. 24h*** 1.01.98-31.12.98;

Art. 24h. 1. Radny, wójt, zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie

majątkowym, zwanego dalej "oświadczeniem majątkowym". Oświadczenie majątkowe dotyczy ich majątku odrębnego oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie majątkowe zawiera informacje o:

- 1) zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach handlowych oraz o nabyciu od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub od komunalnej osoby prawnej mienia, które podlegało zbyciu w drodze przetargu, a także dane o prowadzeniu działalności gospodarczej oraz dotyczące zajmowania stanowisk w spółkach handlowych,
- 2) dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu,
- 3) mieniu ruchomym o wartości powyżej 10 000 złotych,
- 4) zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone.

2. Osoba składająca oświadczenie majątkowe określa w nim przynależność poszczególnych składników majątkowych, dochodów i zobowiązań do majątku odrębnego i majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową.

3. Oświadczenie majątkowe wraz z kopią swojego zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) za rok poprzedni i jego korekta składają w dwóch egzemplarzach:

- 1) radny - przewodniczącemu rady gminy,
- 2) wójt, przewodniczący rady gminy - wojewodzie,
- 3) zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta - wójtowi.

4. Radny i wójt składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania. Do pierwszego oświadczenia majątkowego radny jest obowiązany dołączyć informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem mienia gminy, w której uzyskał mandat, a wójt informację o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli taką działalność prowadzili przed dniem wyboru. Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez radnego i wójta co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, oraz na 2 miesiące przed upływem kadencji.

5. Zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia powołania na stanowisko lub od dnia zatrudnienia. Do pierwszego oświadczenia majątkowego zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta są obowiązani dołączyć informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli prowadzili ją przed dniem powołania lub zatrudnienia. Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez nich co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, oraz w dniu odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę.

6. Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym dokonują osoby, którym złożono oświadczenie majątkowe. Osoby, którym złożono oświadczenie majątkowe, przekazują jeden egzemplarz urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie majątkowe. Oświadczenie majątkowe przechowuje się przez 6 lat.

7. Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym dokonuje również urząd skarbowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie majątkowe. Analizując oświadczenie majątkowe, urząd skarbowy uwzględnia również zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) małżonka osoby składającej oświadczenie.

8. Podmiot dokonujący analizy, o której mowa w ust. 6 i 7, jest uprawniony do porównania treści analizowanego oświadczenia majątkowego oraz załączonej kopii zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) z treścią uprzednio złożonych oświadczeń majątkowych oraz z dołączonymi do nich kopiami zeznań o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT).

9. W przypadku podejrzenia, że osoba składająca oświadczenie majątkowe podała w nim nieprawdę lub zataiła prawdę, podmiot dokonujący analizy oświadczenia występuje do dyrektora urzędu kontroli skarbowej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie z wnioskiem o kontrolę jej oświadczenia majątkowego.

10. W przypadku odmowy wszczęcia kontroli oświadczenia majątkowego podmiotowi, który złożył wniosek w tej sprawie, przysługuje odwołanie do Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.

11. Do postępowania w sprawie kontroli oświadczenia majątkowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 54, poz. 572 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1103 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 14, poz. 143, Nr 81, poz. 877 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1178 i Nr 153, poz. 1271) dotyczące kontroli oświadczeń majątkowych osób zatrudnionych lub pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

12. Podmiot dokonujący analizy oświadczeń majątkowych w terminie do dnia 30 października każdego roku przedstawia radzie gminy informacje o:

- 1) osobach, które nie złożyły oświadczenia majątkowego lub złożyły je po terminie,
- 2) nieprawidłowościach stwierdzonych w analizowanych oświadczeniach majątkowych wraz z ich opisem i wskazaniem osób, które złożyły nieprawidłowe oświadczenia,
- 3) działaniach podjętych w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w analizowanych oświadczeniach majątkowych.

13. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza oświadczenia majątkowego radnego oraz wzór formularza oświadczenia majątkowego wójta, zastępcy wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy, osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoby wydającej decyzje administracyjne w imieniu wójta, uwzględniając zakazy określone w odniesieniu do tych osób w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679, z 1998 r. Nr 113, poz. 715 i Nr 162, poz. 1126, z

1999 r. Nr 49, poz. 483, z 2000 r. Nr 26, poz. 306 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 214, poz. 1806) [44].

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806)

Wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Art. 24i. 1. Informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym są jawne, z wyłączeniem informacji o adresie zamieszkania składającego oświadczenie oraz o miejscu położenia nieruchomości.

2. Wojewoda i przewodniczący rady gminy przekazują wójtowi kopie oświadczeń majątkowych, które im złożono.

3. Jawne informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 oraz z 2002 r. Nr 153, poz. 1271).

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806)

Wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Art. 24j. 1. Radny, wójt, zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminą osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta są obowiązani do złożenia oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez ich małżonka, wstępnych, zstępnych oraz rodzeństwo, jeżeli działalność ta wykonywana jest na terenie gminy, w której osoba obowiązana do złożenia oświadczenia pełni funkcję lub jest zatrudniona. Obowiązani są oni również do złożenia oświadczenia o umowach cywilnoprawnych zawartych przez ich małżonków, wstępnych, zstępnych i rodzeństwo, jeżeli umowy te zawarte zostały z organami gminy, jednostkami organizacyjnymi gminy lub gminnymi osobami prawnymi i nie dotyczą stosunków prawnych wynikających z korzystania z powszechnie dostępnych usług lub ze stosunków prawnych powstałych na warunkach powszechnie obowiązujących.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, której małżonek, wstępny, zstępny lub rodzeństwo w okresie pełnienia funkcji lub zatrudnienia tej osoby zostali zatrudnieni na terenie danej gminy w jednostce organizacyjnej jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego albo rozpoczęli świadczyć pracę lub wykonywać czynności zarobkowe na innej podstawie w spółkach handlowych, w których co najmniej 50% udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, jest obowiązana do pisemnego poinformowania o tym fakcie osobę, której składa oświadczenie majątkowe. Obowiązek złożenia informacji dotyczy również przypadku zmiany stanowiska przez małżonka, wstępnego, zstępnego lub rodzeństwo zatrudnionych w podmiotach, o których mowa w zdaniu pierwszym.

3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, składane są w ciągu 30 dni od dnia wyboru, powołania lub zatrudnienia, a w przypadku podjęcia działalności gospodarczej albo zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, w trakcie pełnienia funkcji lub w czasie zatrudnienia - w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny złożenia oświadczenia. Informacja, o której mowa w ust. 2, składana jest w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny jej złożenia.

4. Do składania oświadczeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 24h ust. 3.

5. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz informacji, o której mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 24h ust. 6 i 8, z tym że nie przesyła się ich właściwemu urzędowi skarbowemu i nie podlegają one analizie przez urząd skarbowy.

6. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, oraz informacja, o której mowa w ust. 2, podlegają ujawnieniu na zasadach określonych w art. 24i, z tym że ujawnieniu nie podlegają informacje dotyczące adresów zamieszkania osób je składających oraz osób, których one dotyczą.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806)

Wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Art. 24k. 1. Niezłożenie oświadczenia majątkowego w terminie określonym w art. 24h ust. 4 i 5, oświadczeń, o których mowa w art. 24j ust. 1, lub informacji, o której mowa w art. 24j ust. 2, w terminie określonym w art. 24j ust. 3 przez:

- 1) radnego - powoduje utratę diety do czasu złożenia oświadczenia lub informacji,
- 2) wójta, zastępcę wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu wójta - powoduje utratę ich wynagrodzenia za okres od dnia, w którym powinny być złożone oświadczenie lub informacja, do dnia złożenia oświadczenia lub informacji.

2. Jeżeli sekretarz gminy lub skarbnik gminy nie złożą w terminie oświadczenia majątkowego, oświadczeń, o których mowa w art. 24j ust. 1, lub informacji, o której mowa w art. 24j ust. 2, rada gminy odwołuje ich, w drodze uchwały, najpóźniej po upływie 30 dni od dnia, w którym upłynął termin do złożenia oświadczenia lub informacji.

3. Jeżeli zastępca wójta, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta nie złożą w terminie oświadczenia majątkowego, oświadczeń, o których mowa w art. 24j ust. 1, lub informacji, o której mowa w art. 24j ust. 2, właściwy organ odwołuje ich albo rozwiązuje z nimi umowę o pracę najpóźniej po upływie 30 dni od dnia, w którym upłynął termin do złożenia oświadczenia lub informacji.

4. Odwołanie i rozwiązanie umowy o pracę w trybie określonym w ust. 2 i 3 jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie

art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806)

Wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Art. 24l. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym, oświadczeniach, o których mowa w art. 24j ust. 1, albo informacji, o której mowa w art. 24j ust. 2, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806)

Wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Art. 24m. 1. Wójt, zastępca wójta, skarbnik gminy, sekretarz gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta w trakcie pełnienia funkcji lub trwania zatrudnienia oraz przez okres 3 lat po zakończeniu pełnienia funkcji lub ustaniu zatrudnienia nie mogą przyjąć jakiegokolwiek świadczenia o charakterze majątkowym, nieodpłatnie lub odpłatnie w wysokości niższej od jego rzeczywistej wartości od podmiotu lub podmiotu od niego zależnego, jeżeli biorąc udział w wydaniu rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych jego dotyczących mieli bezpośredni wpływ na jego treść.

2. Podmiotem zależnym w rozumieniu ust. 1 jest podmiot, w którym:

- 1) przedsiębiorca posiada bezpośrednio lub pośrednio większość głosów w jego organach, także na podstawie porozumień z innymi współnikami i akcjonariuszami,
- 2) przedsiębiorca jest uprawniony do powoływania albo odwoływania większości członków organów zarządzających podmiotu zależnego,
- 3) więcej niż połowa członków zarządu przedsiębiorcy jest jednocześnie członkami zarządu albo osobami pełniącymi funkcje kierownicze w podmiocie pozostającym z przedsiębiorcą w stosunku zależności.

3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy nabycia przedmiotu lub usługi dostępnych w ramach publicznej oferty, a także nie dotyczy przedmiotów zwyczajowo wykorzystywanych w celach reklamowych i promocyjnych oraz nagród przyznawanych w konkursach na działalność artystyczną.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806)

Poprzednie wersje:

Art. 25* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 25** 1.08.2000-29.05.2001;

Art. 25*** do 31.07.2000;

Art. 25. 1. W związku z wykonywaniem mandatu radny korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

2. Rozwiązanie z radnym stosunku pracy wymaga uprzedniej zgody rady gminy, której jest członkiem. Rada gminy odmówi zgody na rozwiązanie stosunku pracy z radnym, jeżeli podstawą rozwiązania tego stosunku są zdarzenia związane z wykonywaniem przez radnego mandatu.

3. Pracodawca obowiązany jest zwolnić radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia mu brania udziału w pracach organów gminy.

4. Na zasadach ustalonych przez radę gminy radnemu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych.

5. (skreślony).

[40] 6. Wysokość diet przysługujących radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 i z 2000 r. Nr 19, poz. 239).

[40] 7. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość diet przysługujących radnemu w ciągu miesiąca, uwzględniając liczbę mieszkańców gminy, przy czym kwota wymieniona w ust. 6 oznacza maksymalną wysokość diet w gminach o największej liczbie mieszkańców [22].

8. Rada gminy przy ustalaniu wysokości diet radnych bierze pod uwagę funkcje pełnione przez radnego.

9. (skreślony).

10. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnych, uwzględniając celowość zwrotu rzeczywiście poniesionych wydatków związanych z wykonywaniem mandatu oraz ułatwienie dokonywania rozliczeń [23].

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 25a* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 25a. Radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Wszedł w życie z dniem 30 maja 2001 r.

[26] Art. 25b. Mandatu radnego gminy nie można łączyć z:

- 1) mandatem posła lub senatora,
- 2) wykonywaniem funkcji wojewody lub wicewojewody,
- 3) członkostwem w organie innej jednostki samorządu terytorialnego.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:
Art. 26* do 26.10.2002;

Art. 26. 1. Organem wykonawczym gminy jest wójt.

2. Kadencja wójta rozpoczyna się w dniu rozpoczęcia kadencji rady gminy lub wyboru go przez radę gminy i upływa z dniem upływu kadencji rady gminy.

3. Burmistrz jest organem wykonawczym w gminie, w której siedziba władz znajduje się w mieście położonym na terytorium tej gminy.

4. W miastach powyżej 100.000 mieszkańców organem wykonawczym jest prezydent miasta. Dotyczy to również miast, w których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy prezydent miasta był organem wykonawczo-zarządzającym.

5. (skreślony).

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Wszedł w życie z dniem 27 października 2002 r.

Art. 26a. 1. Wójt, w drodze zarządzenia, powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę.

2. Liczba zastępców wójta nie może być większa niż:

- 1) jeden w gminach do 20 000 mieszkańców,

- 2) dwóch w gminach do 100 000 mieszkańców,
- 3) trzech w gminach do 200 000 mieszkańców,
- 4) czterech w gminach powyżej 200 000 mieszkańców.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 27* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 27** do 29.05.2001;

Art. 27. Funkcji wójta oraz jego zastępcy nie można łączyć z:

- 1) funkcją wójta lub jego zastępcy w innej gminie,
- 2) członkostwem w organach jednostek samorządu terytorialnego, w tym w gminie, w której jest wójtem lub zastępcą wójta,
- 3) zatrudnieniem w administracji rządowej,
- 4) mandatem posła lub senatora.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 28* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 28** do 29.05.2001;

Art. 28. Do wójta i jego zastępców stosuje się odpowiednio przepis art. 24e ust. 1.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 28a* 12.09.2001-26.10.2002;

Art. 28a** 30.05.2001-11.09.2001;

Art. 28a*** 1.01.99-29.05.2001;

Art. 28a**** 30.09.97-31.12.98;

Art. 28a***** 1.01.97-29.09.97;

Art. 28a***** do 31.12.96;

Art. 28a. 1. Uchwała rady gminy w sprawie nieudzielenia wójtowi

absolutorium jest równoznaczna z podjęciem inicjatywy przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania wójta. Przed podjęciem uchwały w sprawie udzielenia wójtowi absolutorium rada gminy zapoznaje się z wnioskiem i opinią, o których mowa w art. 18a ust. 3.

2. Uchwałę w sprawie absolutorium rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady gminy.

3. Rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta z przyczyny określonej w ust. 1 na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podjęcia uchwały w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium.

4. Przed podjęciem uchwały, o której mowa w ust. 3, rada gminy zapoznaje się z opinią regionalnej izby obrachunkowej w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium oraz wysłuchuje wyjaśnień wójta.

5. Uchwałę, o której mowa w ust. 3, rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu imiennym.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 28b* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 28b** do 29.05.2001;

Art. 28b. 1. Rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta z przyczyny innej niż nieudzielenie wójtowi absolutorium jedynie na wniosek co najmniej 1/4 ustawowego składu rady.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wymaga formy pisemnej i uzasadnienia przyczyny odwołania oraz podlega zaopiniowaniu przez komisję rewizyjną.

3. Rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

4. Uchwałę, o której mowa w ust. 3, rada gminy podejmuje większością co najmniej 3/5 głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu imiennym.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 28c* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 28c** do 29.05.2001;

Art. 28c. Jeżeli zgłoszony w trybie art. 28b wniosek o podjęcie uchwały o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta nie uzyskał wymaganej większości głosów, kolejny wniosek może być zgłoszony w tym trybie nie

wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od poprzedniego głosowania.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 28d* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 28d** do 29.05.2001;

Art. 28d. 1. W przypadku wygaśnięcia mandatu wójta przed upływem kadencji, przeprowadza się wybory przedterminowe na zasadach określonych w ustawie o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta oraz w ustawie - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

2. Wyborów nie przeprowadza się, jeżeli data wyborów przedterminowych miałaby przypaść w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem kadencji wójta.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 28e* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 28e** do 29.05.2001;

Art. 28e. Wygaśnięcie mandatu wójta przed upływem kadencji jest równoznaczne z odwołaniem jego zastępcy lub zastępców.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 28f* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 28f** do 29.05.2001;

Art. 28f. W przypadku wygaśnięcia mandatu wójta przed upływem kadencji jego funkcję, do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta, pełni osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 29* do 26.10.2002;

Art. 29. 1. Po upływie kadencji wójta pełni on swoją funkcję do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta.

2. Po upływie kadencji wójta, zastępca wójta pełni swoje obowiązki do czasu objęcia obowiązków przez nowo powołanego zastępcę wójta.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Wszedł w życie z dniem 27 października 2002 r.

Art. 29a. Objęcie obowiązków przez wójta następuje z chwilą złożenia wobec rady gminy ślubowania o następującej treści:

»Obejmując urząd wójta (burmistrza, prezydenta) gminy (miasta), uroczyście ślubuję, że dochowam wierności prawu, a powierzony mi urząd sprawować będę tylko dla dobra publicznego i pomyślności mieszkańców gminy (miasta).«

Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania: »Tak mi dopomóż Bóg.«

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 30* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 30** do 29.05.2001;

Art. 30. 1. Wójt wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa.

2. Do zadań wójta należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie projektów uchwał rady gminy,
- 2) określanie sposobu wykonywania uchwał,
- 3) gospodarowanie mieniem komunalnym,
- 4) wykonywanie budżetu,
- 5) zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych,
- 6) (skreślony).

3. W realizacji zadań własnych gminy wójt podlega wyłącznie radzie gminy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 31* do 26.10.2002;

Art. 31. Wójt kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 31a* 22.06.2002-26.10.2002;

Art. 31a. Wójt opracowuje plan operacyjny ochrony przed powodzią oraz ogłasza i odwołuje pogotowie i alarm przeciwpowodziowy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 31b* 22.06.2002-26.10.2002;

Art. 31b. 1. Jeżeli w inny sposób nie można usunąć bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia ludzi lub dla mienia, wójt może zarządzić ewakuację z obszarów bezpośrednio zagrożonych.

2. W przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej wójt działa na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 32* do 26.10.2002;

Art. 32. (skreślony).

(ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 33* do 26.10.2002;

Art. 33. 1. Wójt wykonuje zadania przy pomocy urzędu gminy.

2. Organizację i zasady funkcjonowania urzędu gminy określa regulamin organizacyjny, nadany przez wójta w drodze zarządzenia.

3. Kierownikiem urzędu jest wójt.

4. Wójt może powierzyć prowadzenie określonych spraw gminy w swoim imieniu zastępcy wójta lub sekretarzowi gminy.

5. Kierownik urzędu wykonuje uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników urzędu oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

6. Status prawny pracowników samorządowych określa odrębna ustawa.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 34* do 26.10.2002;

Art. 34. (skreślony).

(ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 35* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 35** do 29.05.2001;

Art. 35. 1. Organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami.

2. Statut może przewidywać powołanie jednostki niższego rzędu w ramach jednostki pomocniczej.

3. Statut jednostki pomocniczej określa w szczególności:

- 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej,
- 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej,
- 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej,

- 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji,
- 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:
Art. 36* do 29.05.2001;

Art. 36. 1. Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym - sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.

2. Sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

3. <38> Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:
Art. 37* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 37** do 29.05.2001;

Art. 37. 1. Organem uchwałodawczym w dzielnicy (osiedlu) jest rada o liczbie członków ustalonej według art. 17, nie więcej jednak niż 21.

2. Organem wykonawczym w dzielnicy (osiedlu) jest zarząd. Na czele zarządu stoi przewodniczący.

3. <39> Przewodniczący zarządu korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

4. <40> Statut osiedla może ustalić, że w osiedlu organem uchwałodawczym jest ogólne zebranie mieszkańców. Ogólne zebranie wybiera zarząd osiedla; art. 36 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 37a* do 29.05.2001;

Art. 37a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej może uczestniczyć w pracach rady gminy na zasadach określonych w statucie gminy, bez prawa udziału w głosowaniu. Przewodniczący rady gminy jest każdorazowo zobowiązany do zawiadamiania, na takich samych zasadach jak radnych, przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej o sesji rady gminy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 37b* do 29.09.97;

Art. 37b. 1. Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej.

2. Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich członkom organu wykonawczego jednostki pomocniczej oraz członkom rady dzielnicy (osiedla), rady sołeckiej, będzie przysługiwała dieta lub zwrot kosztów podróży służbowej.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 31 lipca 1997 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym, Dz. U. 97 r. Nr 107, poz. 686)

Art. 38. Odrębności ustroju gmin, które wykonują zadania o szczególnym charakterze, określają właściwe ustawy. Dotyczy to w szczególności gmin uzdrowiskowych.

Poprzednie wersje:

Art. 39* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 39** 1.01.99-29.05.2001;

Art. 39*** do 31.12.98;

Art. 39. 1. Decyzje w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej wydaje wójt, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Wójt może upoważnić swoich zastępców lub innych pracowników urzędu gminy do wydawania decyzji administracyjnych, o których mowa w ust. 1, w imieniu wójta.

3. (skreślony).

4. Do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej rada gminy może upoważnić również organ wykonawczy jednostki pomocniczej oraz

organy jednostek i podmiotów, o których mowa w art. 9 ust. 1.

5. Od decyzji wydanej przez wójta lub organ, o którym mowa w ust. 4, służy odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:
Art. 39a* do 31.12.98;

Art. 39a. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustala instrukcję kancelaryjną dla organów gmin i związków międzygminnych [18].

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:
Art. 40* do 31.12.2000;

Art. 40. 1. Na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

2. Na podstawie niniejszej ustawy organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie:

- 1) <44> wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych,
- 2) organizacji urzędów i instytucji gminnych,
- 3) zasad zarządu mieniem gminy,
- 4) zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

3. W zakresie nie uregulowanym w odrębnych ustawach lub innych przepisach powszechnie obowiązujących rada gminy może wydawać przepisy porządkowe, jeżeli jest to niezbędne dla ochrony życia lub zdrowia obywateli oraz dla zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego.

4. Przepisy porządkowe, o których mowa w ust. 3, mogą przewidywać za ich naruszenie karę grzywny wymierzaną w trybie i na zasadach określonych w prawie o wykroczeniach.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, Dz. U. 2000 r. Nr 62, poz. 718)

Poprzednie wersje:

Art. 41* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 41** 1.01.2001-29.05.2001;

Art. 41*** do 31.12.2000;

Art. 41. 1. Akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały.

2. W przypadku niecierpiącym zwłoki przepisy porządkowe może wydać wójt, w formie zarządzenia.

3. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 2, podlega zatwierdzeniu na najbliższej sesji rady gminy. Traci ono moc w razie odmowy zatwierdzenia bądź nieprzedstawienia do zatwierdzenia na najbliższej sesji rady.

4. W razie nieprzedstawienia do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia zarządzenia rada gminy określa termin utraty jego mocy obowiązującej.

5. Wójt przesyła przepisy porządkowe do wiadomości wójtom sąsiednich gmin i staroście powiatu, w którym leży gmina, następnego dnia po ich ustanowieniu.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 42* do 31.12.2000;

Art. 42. Zasady i tryb ogłaszania aktów prawa miejscowego określa ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718).

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, Dz. U. 2000 r. Nr 62, poz. 718)

Poprzednie wersje:

Art. 43* do 31.12.98;

Art. 43. Mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Art. 44* 1.01.97-29.05.2001;

Art. 44** do 31.12.96;

Art. 44. Nabycie mienia komunalnego następuje:

- 1) na podstawie ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym,
- 2) przez przekazanie gminie mienia w związku z utworzeniem lub zmianą granic gminy w trybie, o którym mowa w art. 4; przekazanie mienia następuje w drodze porozumienia zainteresowanych gmin, a w razie braku porozumienia - decyzją Prezesa Rady Ministrów, podjętą na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej,
- 3) w wyniku przekazania przez administrację rządową na zasadach określonych przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia,
- 4) w wyniku własnej działalności gospodarczej,
- 5) przez inne czynności prawne,
- 6) w innych przypadkach określonych odrębnymi przepisami.

(brzmienie art. wprowadz. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 45* do 31.12.98;

Art. 45. 1. Podmioty mienia komunalnego samodzielnie decydują o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania składników majątkowych, przy zachowaniu wymogów zawartych w odrębnych przepisach prawa.

2. (skreślony).

(brzmienie art. wprowadz. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Art. 46* do 26.10.2002;

Art. 46. 1. Oświadczenie woli w imieniu gminy w zakresie zarządu mieniem składa jednoosobowo wójt albo działający na podstawie jego upoważnienia zastępca wójta samodzielnie albo wraz z inną upoważnioną przez wójta osobą.

2. (skreślony).

3. Jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy

(głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.

4. Skarbnik gminy (główny księgowy budżetu), który odmówił kontrasygnaty, dokona jej jednak na pisemne polecenie zwierzchnika, powiadamiając o tym radę gminy oraz regionalną izbę obrachunkową.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 47* do 26.10.2002;

Art. 47. 1. Kierownicy jednostek organizacyjnych gminy nie posiadających osobowości prawnej działają jednoosobowo na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez wójta.

2. (skreślony).

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Art. 48. 1. <46> Jednostka pomocnicza zarządza i korzysta z mienia komunalnego oraz rozporządza dochodami z tego źródła w zakresie określonym w statucie. Statut ustala również zakres czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w zakresie przysługującego jej mienia.

1a. <47> Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do jednostki niższego rzędu, o której mowa w art. 35 ust. 2.

2. Rada gminy nie może uszczuplić dotychczasowych praw sołectw do korzystania z mienia bez zgody zebrania wiejskiego.

3. Wszystkie przysługujące dotychczas mieszkańcom wsi prawa własności, użytkowania lub inne prawa rzeczowe i majątkowe, zwane dalej mieniem gminnym, pozostają nienaruszone.

4. Do mienia gminnego mają zastosowanie, z zastrzeżeniem ust. 3, przepisy dotyczące mienia komunalnego.

Poprzednie wersje:

Art. 49* do 31.12.98;

Art. 49. 1. Gmina nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania innych gminnych osób prawnych, a te nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania gminy.

2. W przypadku zniesienia lub podziału gminy odpowiedzialność za jej zobowiązania ponoszą solidarnie gminy, które przejęły jej mienie.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych
ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr
162, poz. 1126)

Art. 50. Obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym
jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z
przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.

Art. 51. 1. Gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie
budżetu gminy, zwanego dalej budżetem.

2. Budżet jest uchwalany na rok kalendarzowy.

3. <48> Statut gminy określa uprawnienia jednostki pomocniczej do
prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy.

Poprzednie wersje:

Art. 52* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 52** 1.01.99-29.05.2001;

Art. 52*** 10.10.97-31.12.98;

Art. 52**** do 9.10.97;

Art. 52. 1. Projekt budżetu przygotowuje wójt.

1a. Bez zgody wójta gminy rada gminy nie może wprowadzić w projekcie
budżetu gminy zmian powodujących zwiększenie wydatków niezajdujących pokrycia
w planowanych dochodach lub zwiększenie planowanych dochodów bez jednoczesnego
ustanowienia źródeł tych dochodów.

2. Projekt budżetu wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i
objaśnieniami wójt przedkłada radzie gminy najpóźniej do 15 listopada roku
poprzedzającego rok budżetowy i przesyła projekt regionalnej izbie
obrachunkowej, celem zaopiniowania.

3. Budżet jest uchwalany do końca roku poprzedzającego rok budżetowy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim
wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz.
984)

Poprzednie wersje:

Art. 53* do 9.10.97;

Art. 53. 1. Procedurę uchwalania budżetu oraz rodzaje i szczegółowość
materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi określa rada gminy.

2. Do czasu uchwalenia budżetu przez radę gminy, jednak nie później niż do
31 marca roku budżetowego, podstawą gospodarki budżetowej jest projekt budżetu
przedłożony radzie gminy.

3. W przypadku nieuchwalenia budżetu w terminie, o którym mowa w ust. 2, regionalna izba obrachunkowa ustala budżet gminy w zakresie obowiązkowych zadań własnych oraz zadań zleconych w terminie do końca kwietnia roku budżetowego. Do dnia ustalenia budżetu przez regionalną izbę obrachunkową podstawą gospodarki budżetowej jest projekt budżetu, o którym mowa w ust. 2.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o zmianie ustaw o regionalnych izbach obrachunkowych, o samorządzie terytorialnym oraz o finansowaniu gmin, Dz. U. 97 r. Nr 113, poz. 734)

Art. 54. 1. Dochodami gminy są:

- 1) podatki, opłaty i inne wpływy określone w odrębnych ustawach jako dochody gminy,
- 2) dochody z majątku gminy,
- 3) <50> subwencja ogólna z budżetu państwa.

2. Dochodami gminy mogą być:

- 1) (skreślony <51>),
- 2) <52> dotacje celowe na realizację zadań zleconych oraz na dofinansowanie zadań własnych,
- 3) wpływy z samoopodatkowania mieszkańców,
- 4) (skreślony <53>),
- 5) spadki, zapisy i darowizny,
- 6) inne dochody.

Art. 55. 1. Subwencje ogólne są ustalane dla gmin według zobiektywizowanych kryteriów, które określa odrębna ustawa.

2. <50> Minister Finansów ustala, zgodnie z ust. 1, wysokość i rozdziela subwencje ogólne na rzecz każdej gminy bezpośrednio z budżetu państwa.

Art. 56. (skreślony <54>).

Art. 57. <55> W uchwale budżetowej określa się źródła pokrycia niedoboru budżetu, jeżeli planowane wydatki budżetu przewyższają planowane dochody.

Poprzednie wersje:

Art. 58* do 26.10.2002;

Art. 58. 1. Uchwały i zarządzenia organów gminy dotyczące zobowiązań finansowych wskazują źródła dochodów, z których zobowiązania te zostaną pokryte.

2. Uchwały rady gminy, o których mowa w ust. 1, zapadają bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Art. 59. <56> Dyspozycja środkami pieniężnymi gminy jest oddzielona od kasowego jej wykonania.

2. (skreślony <57>).

Poprzednie wersje:

Art. 60* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 60** 1.01.99-29.05.2001;
Art. 60*** 10.10.97-31.12.98;
Art. 60**** do 9.10.97;

Art. 60. 1. Za prawidłową gospodarkę finansową gminy odpowiada wójt.

2. Wójtowi gminy przysługuje wyłączne prawo:

- 1) zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy,
- 2) emitowania papierów wartościowych, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy,
- 3) dokonywania wydatków budżetowych,
- 4) zgłaszania propozycji zmian w budżecie gminy,
- 5) dysponowania rezerwami budżetu gminy,
- 6) blokowania środków budżetowych, w przypadkach określonych ustawą.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 61* 1.01.2001-26.10.2002;
Art. 61** do 31.12.2000;

Art. 61. 1. Gospodarka finansowa gminy jest jawna.

2. Wójt niezwłocznie ogłasza uchwałę budżetową i sprawozdanie z jej

wykonania w trybie przewidzianym dla aktów prawa miejscowego.

3. Wójt informuje mieszkańców gminy o założeniach projektu budżetu, kierunkach polityki społecznej i gospodarczej oraz wykorzystywaniu środków budżetowych.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Art. 62. <59> Kontrolę gospodarki finansowej gmin i związków sprawują regionalne izby obrachunkowe.

2. (skreślony <60>).

Art. 63. Odrębne ustawy określają:

- 1) sposób powoływania, organizację i szczegółowe zasady działania regionalnych izb obrachunkowych,
- 2) podatki, opłaty i wpływy uznane za dochody gminy,
- 3) <61> ogólne zasady procedury budżetowej i gospodarki finansowej w gminach,
- 4) warunki zaciągania pożyczek przez gminy.

Poprzednie wersje:

Art. 64* do 31.12.98;

Art. 64. 1. W celu wspólnego wykonywania zadań publicznych gminy mogą tworzyć związki międzygminne.

2. Uchwały o utworzeniu związku podejmują rady zainteresowanych gmin.

3. Prawa i obowiązki gmin uczestniczących w związku międzygminnym, związane z wykonywaniem zadań przekazanych związkowi, przechodzą na związek z dniem ogłoszenia statutu związku.

4. Obowiązek utworzenia związku może być nałożony tylko w drodze ustawy, która określa zadania związku i tryb zatwierdzenia jego statutu.

5. Do związków międzygminnych stosuje się odpowiednio art. 8 ust. 2-5 i art. 39 ust. 4.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Art. 65. 1. Związek wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

2. Związek posiada osobowość prawną.

Poprzednie wersje:

Art. 66* do 31.12.98;

Art. 66. Gmina informuje wojewodę o zamiarze przystąpienia do związku.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Art. 67. 1. Utworzenie związku wymaga przyjęcia jego statutu przez rady zainteresowanych gmin bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady gminy.

2. Statut związku powinien określać:

- 1) nazwę i siedzibę związku,
- 2) uczestników i czas trwania związku,
- 3) zadania związku,
- 4) organy związku, ich strukturę, zakres i tryb działania,
- 5) zasady korzystania z obiektów i urządzeń związku,
- 6) zasady udziału w kosztach wspólnej działalności, zyskach i pokrywania strat związku,
- 7) zasady przystępowania i występowania członków oraz zasady rozliczeń majątkowych,
- 8) zasady likwidacji związku,
- 9) inne zasady określające współdziałanie.

3. Zmiana statutu następuje w trybie przewidzianym dla jego ustanowienia.

Poprzednie wersje:

Art. 68* 1.01.97-29.05.2001;

Art. 68** do 31.12.96;

Art. 68. 1. Rejestr związków prowadzi minister właściwy do spraw administracji publicznej.

2. Związek nabywa osobowość prawną po zarejestrowaniu, z dniem ogłoszenia statutu.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru związków międzygminnych oraz

ogłaszania statutów związków, uwzględniając dokumentację niezbędną do wpisania związku do rejestru, dane podlegające wpisaniu oraz sposób dokonywania zmian wpisów w rejestrze [30].

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:
Art. 69* do 29.05.2001;

Art. 69. 1. Organem stanowiącym i kontrolnym związku jest zgromadzenie związku, zwane dalej zgromadzeniem.

2. W zakresie zadań zleconych związkowi zgromadzenie wykonuje kompetencje przysługujące radzie gminy.

3. Do zgromadzenia związku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rady gminy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:
Art. 70* do 26.10.2002;

Art. 70. 1. W skład zgromadzenia wchodzi wójtowie gmin uczestniczących w związku.

2. Na wniosek wójta rada gminy może powierzyć reprezentowanie gminy w zgromadzeniu zastępcy wójta albo radnemu.

3. Statut może przyznawać określonym gminom więcej niż jeden głos w zgromadzeniu. Dodatkowych przedstawicieli wyznacza zainteresowana rada gminy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Art. 71. Uchwały zgromadzenia są podejmowane bezwzględną większością głosów statutowej liczby członków zgromadzenia.

Poprzednie wersje:
Art. 72* 1.01.99-29.05.2001;
Art. 72** do 31.12.98;

Art. 72. 1. Członek zgromadzenia może wnieść pisemny sprzeciw w stosunku do uchwały zgromadzenia w ciągu 7 dni od dnia jej podjęcia.

2. Wniesienie sprzeciwu wstrzymuje wykonanie uchwały i wymaga ponownego rozpatrzenia sprawy.

3. Sprzeciw nie może być zgłoszony do uchwały podjętej w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy.

4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do związków międzygminnych utworzonych na podstawie art. 64 ust. 4.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 73* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 73** do 29.05.2001;

Art. 73. 1. Organem wykonawczym związku jest zarząd.

2. Zarząd związku jest powoływany i odwoływany przez zgromadzenie spośród jego członków.

3. O ile statut tak stanowi, dopuszczalny jest wybór członków zarządu spoza członków zgromadzenia w liczbie nie przekraczającej 1/3 składu zarządu związku.

4. (skreślony).

5. (skreślony).

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 73a* do 31.12.98;

Art. 73a. 1. Do gospodarki finansowej związku międzygminnego stosuje się odpowiednio przepisy o gospodarce finansowej gmin.

2. Plan finansowy związku uchwała zgromadzenie związku.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Art. 74* do 31.12.98;

Art. 74. 1. Gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez nie zadań publicznych.

2. Gmina wykonująca zadania publiczne objęte porozumieniem przejmuje prawa i obowiązki pozostałych gmin, związane z powierzonymi jej zadaniami, a gminy te mają obowiązek udziału w kosztach realizacji powierzonego zadania.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Art. 75* 1.01.99-29.05.2001;

Art. 75** do 31.12.98;

Art. 75. (skreślony).

(ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 76* do 31.12.98;

Art. 76. (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Art. 77* do 31.12.98;

Art. 77. (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Art. 78* do 31.12.98;

Art. 78. (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:
Art. 79* do 31.12.98;

Art. 79. (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:
Art. 80* do 31.12.98;

Art. 80. (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:
Art. 81* do 31.12.98;

Art. 81. (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:
Art. 82* do 31.12.98;

Art. 82. (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:
Art. 83* do 31.12.98;

Art. 83. (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Art. 84* do 29.05.2001;

Art. 84. 1. W celu wspierania idei samorządu terytorialnego oraz obrony wspólnych interesów, gminy mogą tworzyć stowarzyszenia, w tym również z powiatami i województwami.

2. Organizację, zadania oraz tryb pracy stowarzyszenia określa jego statut.

3. Do stowarzyszeń gmin stosuje się odpowiednio przepisy Prawa o stowarzyszeniach, z tym że dla założenia stowarzyszenia wymaganych jest co najmniej 3 założycieli.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Wszedł w życie z dniem 29 stycznia 2001 r.

Art. 84a. Zasady przystępowania gminy do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych określają odrębne przepisy.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych, Dz. U. 2000 r. Nr 91, poz. 1009)

Poprzednie wersje:

Art. 85* 1.01.97-29.05.2001;

Art. 85** do 31.12.98;

Art. 85. Nadzór nad działalnością gminną sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 86* do 29.05.2001;

Art. 86. Organami nadzoru są Prezes Rady Ministrów i wojewoda,
a w zakresie spraw finansowych - regionalna izba obrachunkowa.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 87* do 31.12.98;

Art. 87. Organy nadzoru mogą wkraczać w działalność gminną tylko w przypadkach określonych ustawami.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Art. 88* 1.01.99-29.05.2001;

Art. 88** do 31.12.98;

Art. 88. Organy nadzoru mają prawo żądania informacji i danych, dotyczących organizacji i funkcjonowania gminy, niezbędnych do wykonywania przysługujących im uprawnień nadzorczych.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 89* do 29.05.2001;

Art. 89. 1. Jeżeli prawo uzależnia ważność rozstrzygnięcia organu gminy od jego zatwierdzenia, uzgodnienia lub zaopiniowania przez inny organ, zajęcie stanowiska przez ten organ powinno nastąpić nie później niż w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego rozstrzygnięcia lub jego projektu, z zastrzeżeniem ust. 1a.

1a. Termin, o którym mowa w ust. 1, wynosi 30 dni, jeżeli zatwierdzenie, uzgodnienie lub zaopiniowanie wymagane jest od organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego.

2. Jeżeli organ, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, nie zajmie stanowiska w

sprawie, rozstrzygnięcie uważa się za przyjęte w brzmieniu przedłożonym przez gminę, z upływem terminu określonego w ust. 1 lub 1a.

3. Do zatwierdzania, uzgadniania lub opiniowania przez organy gminy rozstrzygnięć innych organów przepisy ust. 1, 1a i 2 stosuje się odpowiednio.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 90* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 90** do 29.05.2001;

Art. 90. 1. Wójt obowiązany jest do przedłożenia wojewodzie uchwał rady gminy w ciągu 7 dni od dnia ich podjęcia. Akty ustanawiające przepisy porządkowe wójt przekazuje w ciągu 2 dni od ich ustanowienia.

2. Wójt przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej, na zasadach określonych w ust. 1, uchwałę budżetową, uchwałę w sprawie absolutorium oraz inne uchwały rady gminy i zarządzenia wójta objęte zakresem nadzoru regionalnej izby obrachunkowej.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 91* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 91** do 29.05.2001;

Art. 91. 1. Uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

2. Organ nadzoru, wszczynając postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały lub zarządzenia albo w toku tego postępowania, może wstrzymać ich wykonanie.

2a. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do uchwały lub zarządzenia o zaskarżeniu rozstrzygnięcia nadzorczego do sądu administracyjnego.

3. Rozstrzygnięcie nadzorcze powinno zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o dopuszczalności wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

4. W przypadku nieistotnego naruszenia prawa organ nadzoru nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, ograniczając się do wskazania, iż uchwałę lub zarządzenie wydano z naruszeniem prawa.

5. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się

odpowiednio.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 92* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 92** do 29.05.2001;

Art. 92. 1. Stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy wstrzymuje ich wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do uchwały lub zarządzenia o zaskarżeniu rozstrzygnięcia nadzorczego do sądu administracyjnego.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Wszedł w życie z dniem 30 maja 2001 r.

Art. 92a. W przypadku złożenia przez organ gminy skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze, sąd administracyjny wyznacza rozprawę nie później niż w ciągu 30 dni od dnia wpłynięcia skargi do sądu.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 93* do 26.10.2002;

Art. 93. 1. Po upływie terminu wskazanego w art. 91 ust. 1 organ nadzoru nie może we własnym zakresie stwierdzić nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy. W tym przypadku organ nadzoru może zaskarżyć uchwałę lub zarządzenie do sądu administracyjnego.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wydanie postanowienia o wstrzymaniu wykonania uchwały lub zarządzenia należy do sądu.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 94* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 94** 15.07.2000-29.05.2001;

Art. 94*** do 14.07.2000;

Art. 94. 1. Nie stwierdza się nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy po upływie jednego roku od dnia ich podjęcia, chyba że uchybiono obowiązkowi przedłożenia uchwały lub zarządzenia w terminie określonym w art. 90 ust. 1, albo jeżeli są one aktem prawa miejscowego.

2. Jeżeli nie stwierdzono nieważności uchwały lub zarządzenia z powodu upływu terminu określonego w ust. 1, a istnieją przesłanki stwierdzenia nieważności, sąd administracyjny orzeka o ich niezgodności z prawem. Uchwała lub zarządzenie traci moc prawną z dniem orzeczenia o ich niezgodności z prawem. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego co do skutków takiego orzeczenia stosuje się odpowiednio.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 95* 1.01.99-29.05.2001;

Art. 95** do 31.12.98;

Art. 95. (skreślony).

(ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Poprzednie wersje:

Art. 96* 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 96** 1.01.99-29.05.2001;

Art. 96*** 1.01.97-31.12.98;

Art. 96**** do 31.12.96;

Art. 96. 1. W razie powtarzającego się naruszenia przez radę gminy Konstytucji lub ustaw, Sejm, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może w drodze uchwały rozwiązać radę gminy. W przypadku rozwiązania rady gminy Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która do czasu wyboru rady gminy pełni jej funkcję.

2. Jeżeli powtarzającego się naruszenia Konstytucji lub ustaw dopuszcza się wójt, wojewoda wzywa wójta do zaprzestania naruszeń, a jeżeli wezwanie to nie odnosi skutku - występuje z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o odwołanie wójta. W przypadku odwołania wójta Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która do czasu wyboru wójta pełni jego funkcję.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 97* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 97** 1.01.99-29.05.2001;
Art. 97*** 1.01.97-31.12.98;
Art. 97**** do 31.12.96;

Art. 97. 1. W razie nie rokującego nadziei na szybką poprawę i przedłużającego się braku skuteczności w wykonywaniu zadań publicznych przez organy gminy, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, może zawiesić organy gminy i ustanowić zarząd komisaryczny na okres do dwóch lat, nie dłużej jednak niż do wyboru rady oraz wójta na kolejną kadencję.

2. Ustanowienie zarządu komisarycznego może nastąpić po uprzednim przedstawieniu zarzutów organom gminy i wezwaniu ich do niezwłocznego przedłożenia programu poprawy sytuacji gminy.

3. Komisarza rządowego powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek wojewody, zgłoszony za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

4. Komisarz rządowy przejmuje wykonywanie zadań i kompetencji organów gminy z dniem powołania.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 98* 30.05.2001-26.10.2002;
Art. 98** 1.01.99-29.05.2001;
Art. 98*** do 31.12.98;

Art. 98. 1. Rozstrzygnięcia organu nadzorczego dotyczące gminy, w tym rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 96 ust. 2 i art. 97 ust. 1, a także stanowisko zajęte w trybie art. 89, podlegają zaskarżeniu do sądu administracyjnego z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od dnia ich doręczenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rozstrzygnięć dotyczących organów związków i porozumień międzygminnych.

3. Do złożenia skargi uprawniona jest gmina lub związek międzygminny, których interes prawny, uprawnienie albo kompetencja zostały naruszone. Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała lub zarządzenie organu, który podjął uchwałę lub zarządzenie albo którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze.

3a. Do złożenia skargi na rozstrzygnięcie organu nadzorczego, dotyczące

uchwały rady gminy, doręczone po upływie kadencji rady, uprawniona jest rada gminy następnej kadencji w terminie 30 dni od dnia wyboru przewodniczącego rady.

4. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu administracyjnego decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej.

5. Rozstrzygnięcia nadzorcze stają się prawomocne z upływem terminu do wniesienia skargi bądź z datą oddalenia lub odrzucenia skargi przez sąd.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Poprzednie wersje:

Art. 98a* 27.10.2002-31.12.2002;

Art. 98a** 30.05.2001-26.10.2002;

Art. 98a. 1. Jeżeli właściwy organ gminy, wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów art. 190 ust. 2 i 6 i art. 194 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 24b ust. 6, art. 26 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1089 i Nr 214, poz. 1806) oraz art. 5 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, mandatu wójta, odwołania ze stanowiska albo rozwiązania umowy o pracę z zastępcą wójta, sekretarzem gminy, skarbnikiem gminy, kierownikiem jednostki organizacyjnej gminy i osobą zarządzającą lub członkiem organu zarządzającego gminną osobą prawną, nie podejmuje uchwały, nie odwołuje ze stanowiska lub nie rozwiązuje umowy o pracę, wojewoda wzywa organ gminy do podjęcia odpowiedniego aktu w terminie 30 dni.

2. W razie bezskutecznego upływu terminu określonego w ust. 1, wojewoda, po powiadomieniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydaje zarządzenie zastępcze.

3. Przepisy art. 98 stosuje się odpowiednio.

(brzmienie art. wprov. ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 2002 r. Nr 214, poz. 1806)

Poprzednie wersje:

Art. 99* do 31.12.98;

Art. 99. 1. (skreślony).

1a. Przepisy o nadzorze nad gminami stosuje się odpowiednio do związków i porozumień międzygminnych.

2. W sprawach związków i porozumień międzygminnych, wykraczających poza

granice województwa, organy nadzorcze działają w zakresie swojej właściwości miejscowej i za pośrednictwem organów nadzorczych właściwych ze względu na siedzibę władz związku lub porozumienia, chyba że statut związku lub porozumienie przekazuje uprawnienia nadzorcze Prezesowi Rady Ministrów.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Art. 100. Postępowanie sądowe, o którym mowa w artykułach poprzedzających, jest wolne od opłat sądowych.

Poprzednie wersje:
Art. 101* do 26.10.2002;

Art. 101. 1. Każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą lub zarządzeniem podjętymi przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, może - po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia - zaskarżyć uchwałę lub zarządzenie do sądu administracyjnego [4].

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli w sprawie orzekał już sąd administracyjny i skargę oddalił.

2a. Skargę na uchwałę lub zarządzenie, o których mowa w ust. 1, można wnieść do sądu administracyjnego w imieniu własnym lub reprezentując grupę mieszkańców gminy, którzy na to wyrażą pisemną zgodę.

3. W sprawie wezwania do usunięcia naruszenia stosuje się przepisy o terminach załatwiania spraw w postępowaniu administracyjnym.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 94.

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, Dz. U. 2002 r. Nr 113, poz. 984)

Art. 101a. <83> 1. Przepisy art. 101 stosuje się odpowiednio, gdy organ gminy nie wykonuje czynności nakazanych prawem albo przez podejmowane czynności prawne lub faktyczne narusza prawa osób trzecich.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, sąd administracyjny może nakazać organowi nadzoru wykonanie niezbędnych czynności na rzecz skarżącego, na koszt i ryzyko gminy.

Art. 102. <84> Przepisów rozdziału niniejszego nie stosuje się do decyzji indywidualnych w sprawach z zakresu administracji publicznej, wydawanych przez organy gmin, ich związków lub samorządowe kolegia odwoławcze. Kontrolę instancyjną w tym zakresie oraz nadzór pozainstancyjny i kontrolę sprawowaną

przez sąd określają przepisy odrębne.

Przyszła wersja:

Art. 102a! od 1.01.2004;

Wszedł w życie z dniem 30 maja 2001 r.

Art. 102a. W sprawach, o których mowa w niniejszym rozdziale, nie stosuje się przepisu art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 i Nr 104, poz. 515, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 106, poz. 679, Nr 114, poz. 739 i Nr 144, poz. 971, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 75, poz. 853 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 5, Nr 48, poz. 552, Nr 60, poz. 704 i Nr 91, poz. 1008).

(brzmienie art. wpraw. ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497)

Art. 103. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych ustawą - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym <85>, z wyjątkiem art. 5 ust. 4 i art. 17, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. <86>

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 11 grudnia 1995 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządzie terytorialnym.

1. Na podstawie art. 14 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 124, poz. 601) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 18 maja 1990 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz innych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 199),
- 2) ustawą z dnia 21 czerwca 1990 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 43, poz. 253),
- 3) ustawą z dnia 14 grudnia 1990 r. o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania w 1991 r. oraz o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 89, poz. 518),
- 4) ustawą z dnia 5 stycznia 1991 r. - Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 4, poz. 18),
- 5) ustawą z dnia 11 października 1991 r. o referendum gminnym (Dz. U. Nr 110, poz. 473),

- 6) ustawą z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428),
- 7) ustawą z dnia 6 listopada 1992 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 100, poz. 499, z 1994 r. Nr 86, poz. 397 i z 1995 r. Nr 2, poz. 6),
- 8) ustawą z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78),
- 9) ustawą z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 122, poz. 593),
- 10) ustawą z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368),
- 11) ustawą z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 124, poz. 601)

i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym nie obejmuje:

- 1) art. 4 ustawy z dnia 18 maja 1990 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz innych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 199), który stanowi:

"Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990r.";

- 2) art. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 1990 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 43, poz. 253), który stanowi:

"Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 27 maja 1990 r."

- 3) art. 29 ustawy z dnia 14 grudnia 1990 r. o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania w 1991 r. oraz o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 89, poz. 518), który stanowi:

"Art. 29. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1991 r., z tym że do opracowania budżetów gmin na 1991 r. stosuje się przepisy niniejszej ustawy.";

- 4) art. 78 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. - Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 4, poz. 18), który stanowi:

"Art. 78. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1991 r., z tym że do przygotowania i opracowania projektów budżetu państwa i budżetów gmin na 1991 r. stosuje się przepisy niniejszej ustawy, z wyjątkiem art. 31 ust. 1 i 2, art. 32 i art. 33 ust. 1.";

- 5) art. 45 ustawy z dnia 11 października 1991 r. o referendum gminnym (Dz. U. Nr 110, poz. 473), który stanowi:

"Art. 45. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

- 6) art. 29 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428), który stanowi:

"Art. 29. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.";

- 7) art. 2 i 3 ustawy z dnia 6 listopada 1992 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 100, poz. 499, z 1994 r. Nr 86, poz. 397 i z 1995 r. Nr 2, poz. 6), które stanowią:

"Art. 2. Gminy i inne komunalne osoby prawne, których działalność gospodarcza wykracza poza zakres określony w art. 9 ust. 2, obowiązane są doprowadzić do jej zgodności z ustawą w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 grudnia 1995 r.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

- 8) art. 11 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78), który stanowi:

"Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

- 9) art. 35 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 122, poz. 593), który stanowi:

"Art. 35. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

- 10) art. 69 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368), który stanowi:

"Art. 69. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.";

- 11) art. 8-13 i 15 ustawy z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 124, poz. 601), które stanowią:

"Art. 8. 1. W przypadku radnego, który w dniu wejścia w życie ustawy pozostaje w stosunku pracy w urzędzie gminy, w której uzyskał mandat, lub jest kierownikiem jednostki organizacyjnej tej gminy, niezłożenie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wniosku o urlop bezpłatny jest równoznaczne ze zrzeczeniem się mandatu.

2. W przypadku radnego będącego kierownikiem jednostki organizacyjnej przejętej lub utworzonej przez gminę po dniu wejścia w życie ustawy, termin, o którym mowa w ust. 1, liczy się od dnia przejęcia lub utworzenia tej jednostki.

3. Do czasu upływu kadencji rady gminy Warszawa-Centrum wybranej w wyborach w dniu 19 czerwca 1994 r. do radnego, który w dniu wejścia w życie ustawy jest członkiem zarządu dzielnicy w tej gminie i pozostaje w stosunku pracy w urzędzie gminy, nie stosuje się przepisów ust. 1 oraz art. 24b ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 9. Rada gminy wybrana w wyborach w dniu 19 czerwca 1994 r., która do czasu wejścia w życie ustawy nie dokonała wyboru zarządu, obowiązana jest dokonać tego wyboru w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. W przypadku niewybrania zarządu w tym terminie stosuje się przepisy art. 28a ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 10. 1. Rady gminy dostosują statuty do zmian wynikających ze zmian do ustawy wymienionej w art. 1 w terminach:

- 1) 3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy - w przypadku gmin liczących do 300 000 mieszkańców,
- 2) 4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy - w przypadku gmin liczących powyżej 300 000 mieszkańców.

2. Rady gmin warszawskich oraz Rada m.st. Warszawy obowiązane są również dostosować statuty do zmian wynikających z ustawy wymienionej w art. 7.

3. W terminie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy rady gmin ogłoszą w wojewódzkim dzienniku urzędowym jednolite teksty statutów gmin.

Art. 11. W terminach określonych w art. 10 ust. 1 rady gmin dostosują skład komisji rewizyjnej do zasad wynikających z art. 18a ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 12. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy rady gmin liczących ponad 100 000 mieszkańców przeprowadzą wybory uzupełniające do sejmiku samorządowego, zgodnie z zasadą określoną w art. 78 ust. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w art. 1.

Art. 13. 1. Wybory do rad gmin zarządzane przed dniem wejścia w życie ustawy przeprowadza się na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Do postępowania w sprawie referendum gminnego wszczętego z inicjatywy rady gminy lub na wniosek mieszkańców przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe."

"Art. 15. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 37b ustawy wymienionej w art. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 r."

Rozdział 1

Przepisy ogólne (art. 1-5b)

Art.	1
Art.	2
Art.	3
Art.	4
Art.	4a
Art.	4b
Art.	5
Art.	5a
Art.	5b

Rozdział 2

Zakres działania i zadania gminy (art. 6-10)

Art. 6
Art. 7
Art. 8
Art. 9
Art. 10

Rozdział 3

Władze gminy (art. 11-39a)

Art. 11	Art. 18a	Art. 24c	Art. 24m	Art. 28c	Art. 32
Art. 11a	Art. 19	Art. 24d	Art. 25	Art. 28d	Art. 33
Art. 11b	Art. 20	Art. 24e	Art. 25a	Art. 28e	Art. 34
Art. 12	Art. 21	Art. 24f	Art. 25b	Art. 28f	Art. 35
Art. 13	Art. 22	Art. 24g	Art. 26	Art. 29	Art. 36
Art. 14	Art. 23	Art. 24h	Art. 26a	Art. 29a	Art. 37
Art. 15	Art. 23a	Art. 24i	Art. 27	Art. 30	Art. 37a
Art. 16	Art. 24	Art. 24j	Art. 28	Art. 31	Art. 37b
Art. 17	Art. 24a	Art. 24k	Art. 28a	Art. 31a	Art. 38
Art. 18	Art. 24b	Art. 24l	Art. 28b	Art. 31b	Art. 39

Art. 39a

Poprzednie wersje:

Rozdział 4. (art. 40-42)* do 31.12.2000;

Rozdział 4

Akty prawa miejscowego stanowione przez gminę (art. 40-42)

Art. 40
Art. 41
Art. 42

(brzmienie tyt. rozdz. wprowadz. ustawą z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, Dz. U. 2000 r. Nr 62, poz. 718)

Rozdział 5

Mienie komunalne (art. 43-50)

Art. 43
Art. 44
Art. 45
Art. 46
Art. 47
Art. 48
Art. 49
Art. 50

Poprzednie wersje:

Rozdział 6. (art. 51-63)* do 31.12.98;

Rozdział 6

Gminna gospodarka finansowa (art. 51-63)

Art. 51 Art. 61
Art. 52 Art. 62
Art. 53 Art. 63
Art. 54
Art. 55
Art. 56
Art. 57
Art. 58
Art. 59
Art. 60

(brzmienie tyt. rozdz. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:

Rozdział 7. (art. 64-75)* do 31.12.98;

Rozdział 7

Związki i porozumienia międzygminne (art. 64-75)

Art. 64 Art. 73a
Art. 65 Art. 74
Art. 66 Art. 75
Art. 67
Art. 68
Art. 69
Art. 70
Art. 71
Art. 72
Art. 73

(brzmienie tyt. rozdz. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Poprzednie wersje:
Rozdział 8. (art. 76-83)* do 31.12.98;

Rozdział 8. (art. 76-83) (skreślony).

(ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Rozdział 9

Stowarzyszenia gmin (art. 84-84a)

Art. 84
Art. 84a

Poprzednie wersje:
Rozdział 10. (art. 85-102)* do 31.12.98;

Rozdział 10

Nadzór nad działalnością gminną (art. 85-102)

Art. 85	Art. 94	Art. 102
Art. 86	Art. 95	Art. 102a
Art. 87	Art. 96	
Art. 88	Art. 97	
Art. 89	Art. 98	
Art. 90	Art. 98a	
Art. 91	Art. 99	
Art. 92	Art. 100	
Art. 92a	Art. 101	
Art. 93	Art. 101a	

(brzmienie tyt. rozdz. wpraw. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa, Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126)

Rozdział 11

Przepis końcowy (art. 103)

Art. 103

[10]

Zob. rozp. R. M. z dnia 23 grudnia 1996 r. w sprawie nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany granic niektórych miast położonych na obszarach gmin (Dz. U. 96 r. Nr 155, poz. 760)

[11]

Zob. rozp. R. M. z dnia 23 grudnia 1996 r. w sprawie utworzenia, ustalenia i zmiany granic oraz nazw i siedzib władz gmin w niektórych województwach, a także nadania niektórym gminom statusu miasta (Dz. U. 96 r. Nr 155, poz. 761)

[12]

Zob. rozp. R. M. z dnia 2 września 1997 r. w sprawie utworzenia gmin, przejęcia zadań i kompetencji oraz nadania statusu miasta w województwach katowickim i siedleckim (Dz. U. 97 r. Nr 109, poz. 705)

[13]

Zob. rozp. R. M. z dnia 16 września 1997 r. w sprawie utworzenia gminy, ustalenia granic, nazw i siedzib władz niektórych gmin oraz zmiany granic niektórych miast w województwach: białostockim, bydgoskim, ciechanowskim, elbląskim, gdańskim, jeleniogórskim, katowickim, kieleckim, konińskim, krośnieńskim, leszczyńskim, lubelskim, nowosądeckim, opolskim, pilskim, poznańskim, przemyskim, rzeszowskim, siedleckim, suwalskim, tarnobrzescim i zamojskim (Dz. U. 97 r. Nr 116, poz. 742)

[14]

Zob. rozp. R. M. z dnia 14 października 1997 r. w sprawie zmiany granic, nazw i siedzib władz niektórych gmin oraz nadania statusu miasta niektórym miejscowościom w województwach: bielskim, olsztyńskim, piotrkowskim, rzeszowskim, tarnobrzescim, tarnowskim i włocławskim (Dz. U. 97 r. Nr 130, poz. 847)

[15]

Zob. rozp. R. M. z dnia 2 grudnia 1991 r. w sprawie utworzenia; zmiany granic i ustalenia siedzib niektórych gmin w województwach: warszawskim, białostockim, bielskim, częstochowskim, katowickim, kieleckim, leszczyńskim,

lubelskim, łomżyńskim, nowosądeckim, olsztyńskim, opolskim, ostrołęckim, pilskim, piotrkowskim, poznańskim, skierniewickim, suwalskim, szczecińskim, tarnobrzeskim, toruńskim, włocławskim, zamojskim i zielonogórskim oraz nadania niektórym gminom statusu miasta (Dz. U. 91 r. Nr 115, poz. 497)

[16]

Zob. rozp. Prezesa R. M. z dnia 9 listopada 1998 r. w sprawie określenia wzoru formularza oświadczenia o stanie majątkowym składanego przez radnych (Dz. U. 98 r. Nr 138, poz. 893)

[17]

Z dniem 1.01.1999 r. ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz. U. 98 r. Nr 162, poz. 1126) zmieniono tytuł ustawy. Pierwotne brzmienie tytułu ustawy: "o samorządzie terytorialnym"

[18]

Zob. rozp. Prezesa RM z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. 99 r. Nr 112, poz. 1319)

[19]

Zob. rozp. Prezesa RM z dnia 21 grudnia 1999 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin (Dz. U. 99 r. Nr 110, poz. 1266)

[1]

Zob. art. 2 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 96 r. Nr 89, poz. 401)

[20]

Zob. rozp. Prezesa RM z dnia 21 grudnia 1999 r. w sprawie ustalenia siedzib władz gmin (Dz. U. 99 r. Nr 110, poz. 1267)

[21]

Zob. rozp. Prezesa RM z dnia 21 grudnia 1999 r. w sprawie nadania statusu miasta miejscowościom oraz zmiany granic miast (Dz. U. 99 r. Nr 110, poz. 1268)

[22]

Zob. rozp. RM z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. 2000 r. Nr 61, poz. 710)

[23]

Zob. rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000 r. w sprawie sposobu ustalania należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnych gminy (Dz. U. 2000 r. Nr 66, poz. 800)

[24]

Zob. rozp. R. M. z dnia 20 grudnia 2000 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin (Dz. U. 2000 r. Nr 117, poz. 1230)

[25]

Zob. rozp. R. M. z dnia 20 grudnia 2000 r. w sprawie nadania statusu miasta miejscowościom i określenia ich granic oraz zmiany granic niektórych miast (Dz. U. 2000 r. Nr 117, poz. 1231)

[26]

Przepis art. 25b ustawy ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której przepis wszedł w życie.

[27]

Zob. rozp. R. M. z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. 2001 r. Nr 86, poz. 943)

[28]

Zob. rozp. R. M. z dnia 29 września 2001 r. w sprawie ustalenia granic oraz zmiany nazw i siedzib władz niektórych gmin i miast (Dz. U. 2001 r. Nr 116, poz. 1241)

[29]

Zob. rozp. R. M. z dnia 29 września 2001 r. w sprawie ustalenia w województwie lubelskim w powiecie ryckim granic gminy Ryki oraz gminy o statusie miasta Dęblin (Dz. U. 2001 r. Nr 116, poz. 1242)

[2]

Zob. art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 96 r. Nr 89, poz. 401)

[30]

Zob. rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji 2 dnia 5 października 2001 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru związków międzygminnych oraz ogłaszania statutów związków (Dz. U. 2001 r. Nr 121, poz. 1307)

[31]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 15 lutego 2002 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o samorządzie województwa, ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz ustawy o referendum lokalnym (Dz. U. 2002 r. Nr 23, poz. 220) weszła w życie, przepis art. 17 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

" Art. 17. W skład rady wchodzi radni w liczbie:

- piętnastu w gminach do 4.000 mieszkańców,
- osiemnastu w gminach do 7.000 mieszkańców,
- dwudziestu w gminach do 10.000 mieszkańców,
- dwudziestu dwóch w gminach do 15.000 mieszkańców,
- dwudziestu czterech w gminach do 20.000 mieszkańców,
- dwudziestu ośmiu w gminach do 40.000 mieszkańców,
- trzydziestu dwóch w gminach do 60.000 mieszkańców,
- trzydziestu sześciu w gminach do 80.000 mieszkańców,
- czterdziestu w gminach do 100.000 mieszkańców,
- czterdziestu pięciu w gminach do 200.000 mieszkańców

oraz po pięciu na każde dalsze rozpoczęte 100.000 mieszkańców, nie więcej jednak niż stu radnych."

[32]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497) weszła w życie, przepis art. 18a ust. 2 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

" 2. W skład komisji rewizyjnej wchodzi radni, z wyjątkiem radnych pełniących funkcje, o których mowa w art. 19 ust. 1, oraz będących członkami zarządu. Przepisu art. 21 ust. 2 nie stosuje się."

[33]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497) weszła w życie, przepis art. 21 ust. 2 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

"2. W skład komisji mogą wchodzić osoby spoza rady gminy w liczbie nie przekraczającej połowy składu komisji."

[34]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497) weszła w życie, przepis art. 24a ust. 2 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

"2. Przepis ust. 1 dotyczy również kierowników gminnych jednostek organizacyjnych."

[35]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497) weszła w życie, przepis art. 24b ust. 1 i 4 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

"1. Osoba wybrana na radnego nie może wykonywać pracy w ramach stosunku pracy w urzędzie gminy, w której uzyskała mandat, oraz wykonywać funkcji kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej tej gminy. Przed przystąpieniem do wykonywania mandatu osoba ta obowiązana jest złożyć wniosek o urlop bezpłatny w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez właściwy organ wyborczy.

4. W przypadku radnego wykonującego funkcję kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej, przejętej lub utworzonej przez gminę w czasie kadencji, termin, o którym mowa w ust. 1, wynosi 6 miesięcy od dnia przejęcia lub utworzenia tej jednostki."

[36]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497) weszła w życie, przepis art. 25 ust. 5 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

"5. <32> Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do członków komisji spoza rady gminy."

[37]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497) weszła w życie, przepis art. 27 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

"Art. 27. Członkostwa zarządu nie można łączyć z zatrudnieniem w administracji rządowej."

[38]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497) weszła w życie, przepis: art. 28 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

"Art. 28. <34> 1. Rada gminy wybiera zarząd w liczbie od 3 do 7 osób spośród radnych lub spoza składu rady w ciągu 6 miesięcy od daty ogłoszenia wyników wyborów przez właściwy organ wyborczy, z uwzględnieniem ust. 2 i 3.

2. Rada gminy wybiera wójta lub burmistrza bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym.

3. Rada gminy wybiera zastępcę albo zastępców wójta lub burmistrza oraz pozostałych członków zarządu na wniosek wójta lub burmistrza zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym."

[39]

Do końca kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w czasie której ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2001 r. Nr 45, poz. 497) weszła w życie, przepis art. 37 ust. 1 ma zastosowanie w brzmieniu dotychczasowym:

"1. Organem uchwałodawczym w dzielnicy (osiedlu) jest rada o liczbie członków ustalonej według art. 17. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów określa rada gminy."

[3]

z dnia 16 marca 1994 r.

w sprawie ustalenia powszechnie obowiązującej wykładni
art. 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie
terytorialnym w związku z art. 113 ust. 1 i art. 114
ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.
- Ordynacja wyborcza do rad gmin.

(ogłoszona 24 marca 1994 r. Dz. U. Nr 39, poz. 149)

Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie:

przewodniczący - Prezes Trybunału Konstytucyjnego: A. Zoll,

sędziowie Trybunału Konstytucyjnego: Z. Czeszejko-Sochacki, L. Garlicki,
S. Jaworski (sprawozdawca), W. Łączkowski, F. Rymarz, W. Sokolewicz,
B. Wierzbowski, J. Zakrzewska

po rozpoznaniu w trybie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r.
o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470 i z 1993 r.
Nr 47, poz. 213) wniosku Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1994 r.
o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni art. 16 ustawy z dnia 8 marca
1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1990 r. Nr 16, poz. 95, Nr 32,
poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253 i Nr 89, poz. 518, z 1991 r. Nr 4,
poz. 18 i Nr 110, poz. 483, z 1992 r. Nr 85, poz. 428 i Nr 100, poz. 499 oraz
z 1993 r. Nr 17, poz. 78)

ustalił:

Kadencja rad wybranych w wyborach przedterminowych, zarządzonych na
podstawie art. 113 ust. 1 w związku z art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca
1990 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin (Dz. U. z 1990 r. Nr 16, poz. 96
z późn. zm.) w następstwie odwołania rady w drodze referendum lub rozwiązania
rady w trybie nadzoru uchwałą Sejmu, jak też wybranych w wyborach zarządzonych
na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 tej ustawy, na skutek rozwiązania
rady gminy z mocy prawa z powodu zmian w podziale terytorialnym państwa
- upływa jednocześnie z końcem kadencji wszystkich rad wybranych w wyborach
zarządzonych przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 9 ustawy - Ordynacja
wyborcza do rad gmin. Do określenia kadencji tych rad nie ma zastosowania
art. 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym
(Dz. U. z 1990 r. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.).

Przewodniczący: A. Zoll Prezes Trybunału Konstytucyjnego

Sędziowie: Z. Czeszejko-Sochacki, L. Garlicki, S. Jaworski, W. Łączkowski,
F. Rymarz, W. Sokolewicz, B. Wierzbowski, J. Zakrzewska

[40]

WYROK TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 15 kwietnia 2002 r.

sygn. akt K. 23/2001.

(Dz. U. z dnia 21 maja 2002 r. Nr 60, poz. 549)

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jadwiga Skórzewska-Łosiak - przewodniczący,
Marian Zdyb - sprawozdawca,
Jerzy Ciemniowski,
Janusz Niemcewicz,
Marian Grzybowski,
protokolant: Grażyna Szałygo,

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2002 r. na rozprawie sprawy z wniosku Rady Miejskiej w Będzinie, z udziałem przedstawicieli uczestników postępowania: wnioskodawcy, Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów i Prokuratora Generalnego, o stwierdzenie niezgodności:

- 1) art. 25 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm.) oraz wydanego na tej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. Nr 61, poz. 710),
- 2) art. 20 ust. 2-4 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 21, poz. 124 i Nr 43, poz. 253, z 1994 r. Nr 98, poz. 471, z 1997 r. Nr 9, poz. 43 i Nr 28, poz. 153, z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i 1126 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 26, poz. 306) oraz wydanego na tej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 61, poz. 707) w części obejmującej zasady wynagradzania pracowników samorządowych według kryterium liczby mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego z art. 16 ust. 2, art. 32, art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 6 ust. 2 i art. 7 ust. 1 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607),

orzeka:

- 1) Art. 25 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591) oraz wydane na podstawie art. 25 ust. 7 wymienionej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. Nr 61, poz. 710),
- 2) Art. 20 ust. 2-4 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593) oraz wydane na podstawie art. 20 ust. 2 wymienionej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 61, poz. 707), w części obejmującej zasady wynagradzania pracowników samorządowych według kryterium liczby mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego, są zgodne z art. 16 ust. 2, art. 32 i art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 6 ust. 2 i art. 7 ust. 1 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607).

Jadwiga Skórzewska-Łosiak
Marian Zdyb
Jerzy Ciemniowski
Janusz Niemcewicz
Marian Grzybowski

[41]

Zob. rozp. R. M. z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania miejscowości statusu miasta (Dz. U. 2002 r. Nr 93, poz. 822)

[42]

WYROK TRYBUNAŁU KONSTITUCYJNEGO

z dnia 16 września 2002 r.

sygn. akt K. 38/01.

(Dz. U. z dnia 25 września 2002 r. Nr 156, poz. 1306)

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Marian Grzybowski - przewodniczący,
Teresa Dębowska-Romanowska - sprawozdawca.
Wiesław Johann,
Jerzy Stępień,
Marian Zdyb,
protokolant: Dorota Raczkowska,

po rozpoznaniu, z udziałem wnioskodawców i Prokuratora Generalnego, na rozprawie w dniu 16 września 2002 r.:

- 1) wniosku Sejmiku Województwa Lubelskiego o zbadanie zgodności art. 15a ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. Nr 91, poz. 576 ze zm.) z art. 8 ust. 2, art. 32 ust. 1, art. 61 ust. 4, art. 94 Konstytucji;
- 2) wniosku Rady Powiatu w Lublinie o zbadanie zgodności art. 8a ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 91, poz. 578 ze zm.) z art. 8 ust. 2, art. 32 ust. 1, art. 61 ust. 4, art. 94 Konstytucji;
- 3) wniosku Rady Gminy w Końskowoli o zbadanie zgodności art. 11b ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 ze zm.) z art. 8 ust. 2, art. 32 ust. 1, art. 61 ust. 4, art. 94 Konstytucji,

orzeka:

Art. 11b ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984), art. 15a ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558), art. 8a ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984) są zgodne z art. 61 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto postanawia

umorzyć postępowanie:

- 1) na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. nr 102, poz. 643, z 2000 r. Nr 48, poz. 552 i Nr 53, poz. 638 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1070) w zakresie badania zgodności przepisów powołanych w sentencji wyroku z art. 94 Konstytucji RP, wobec cofnięcia wniosków na rozprawie,
- 2) na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 ustawy powołanej w pkt 1 w zakresie badania zgodności przepisów powołanych w sentencji wyroku z art. 8 ust. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, ze względu na niedopuszczalność orzekania.

Marian Grzybowski
Teresa Dębowska-Romanowska
Wiesław Johann
Jerzy Stępień
Marian Zdyb

[43]

WYROK TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 10 grudnia 2002 r.

sygn. akt K. 27/02.

(Dz. U. z dnia 17 grudnia 2002 r. Nr 214, poz. 1815)

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Teresa Dębowska-Romanowska - przewodnicząca,
Jerzy Ciemniowski,
Mirosław Wyrzykowski - sprawozdawca,
Marian Zdyb,
Bohdan Zdziennicki,
protokolant: Dorota Raczkowska,

po rozpoznaniu z udziałem wnioskodawców, Sejmu, Rady Ministrów i Prokuratora Generalnego na rozprawie w dniu 26 listopada 2002 r.:

- 1) wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o zbadanie zgodności art. 4 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 4a i 4b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z art. 2, art. 15 ust. 2 i art. 164 ust. 1 Konstytucji;
- 2) wniosku Rady Miejskiej w Kostrzynie o zbadanie zgodności rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia granic oraz zmiany nazw i siedzib władz niektórych gmin i miast (Dz. U. Nr 156, poz. 1819) w zakresie powodującym przesunięcie terminu przyłączenia wsi Szumiłowo do Miasta Kostrzyna z dnia 1 stycznia 2002 r. na dzień 1 stycznia 2004 r. z art. 2 i 7 Konstytucji oraz z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718, ze zm.);
- 3) wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności § 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia, ustalenia granic i zmiany nazw powiatów oraz zmiany siedziby władz powiatu (Dz. U. Nr 156, poz. 1818) w zakresie, w jakim przepisy te określają § 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 maja 2001 r. w sprawie utworzenia, ustalenia granic i zmiany nazw powiatów oraz zmiany

siedziby władz powiatu (Dz. U. Nr 62, poz. 631) oraz przewidują wejście w życie nowelizacji w dniu 31 grudnia 2001 r. z:

- art. 2, art. 88 ust. 1 Konstytucji oraz art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718, ze zm.), bowiem wydanie aktu prawnego nastąpiło z mocą wsteczną, została nieokreślona niezbędna *vacatio legis* oraz nastąpiło naruszenie konstytucyjnego wymogu publikacji jako warunku wejścia w życie rozporządzenia,
- art. 7, art. 148 pkt 6 w związku z art. 171 ust. 2, art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz z art. 3a i art. 3b ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592), bowiem został niezachowany przewidziany w tej ustawie tryb, a w konsekwencji bezzasadnie uniemożliwiono jednostkom samorządu terytorialnego i zamieszkałym tam społecznościom realizację praw zagwarantowanych im przez Konstytucję i ustawy,

orzeka:

I

1. Art. 4 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4a i 4b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984) jest zgodny z art. 2, art. 15 ust. 2 i art. 164 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia, ustalenia granic i zmiany nazw powiatów oraz zmiany siedziby władz powiatu (Dz. U. Nr 156, poz. 1818):

- a) jest niezgodne z art. 7 Konstytucji oraz z art. 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984);
- b) jest zgodne z art. 2 Konstytucji i art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718, z 2001 r. Nr 46, poz. 499 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 113, poz. 984);
- c) nie jest niezgodne z art. 88 ust. 1, art. 148 pkt 6 w związku z art. 171 ust. 2, art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz z art. 3b ustawy powołanej pod lit. a.

II

Rozporządzenie, o którym mowa w punkcie I. 2, traci moc z dniem 31 sierpnia 2003 r.

III

A ponadto postanawia

umorzyć postępowanie na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym w zakresie badania zgodności rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia granic oraz zmiany nazw i siedzib władz niektórych gmin i miast (Dz. U. Nr 156, poz. 1819) w zakresie powodującym przesunięcie terminu przyłączenia wsi Szumiłowo do Miasta Kostrzyna z art. 2 i 7 Konstytucji oraz z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy powołanej w punkcie I. 2 lit. b wobec cofnięcia wniosku przez Radę Miejską w Kostrzynie.

Teresa Dębowska-Romanowska
Jerzy Ciemniowski
Mirosław Wyrzykowski
Marian Zdyb
Bohdan Zdziennicki

[44]

Zob. rozp. Prezesa R. M. z dnia 26 lutego 2003 r. w sprawie określenia wzorów formularzy oświadczeń majątkowych radnego gminy, wójta, zastępcy wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy, osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoby wydającej decyzje administracyjne w imieniu wójta (Dz. U. 2003 r. Nr 34, poz. 282)

[45]

WYROK TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 18 lutego 2003 r.

sygn. akt K. 24/02

(Dz. U. z dnia 6 marca 2003 r. Nr 38, poz. 334)

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Mączyński - przewodniczący,
Jerzy Ciemniowski,
Teresa Dębowska-Romanowska,
Marian Grzybowski,
Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska,
Ewa Łętowska,
Marek Mazurkiewicz,
Janusz Niemcewicz,
Jadwiga Skórzewska-Łosiak,
Jerzy Stępień,
Mirosław Wyrzykowski,
Marian Zdyb,
Bohdan Zdziennicki - sprawozdawca,
protokolant: Dorota Raczkowska,

po rozpoznaniu, z udziałem wnioskodawców oraz Sejmu i Prokuratora Generalnego, na rozprawie w dniu 12 lutego 2003 r.,

- 1) wniosku Rady Gminy Warszawa-Ursynów, Rady Gminy Warszawa-Bielany, Rady Gminy Warszawa-Targówek, Rady Gminy Warszawa-Ursus, Rady Gminy Warszawa-Wilanów, Rady Gminy Warszawa-Włochy o zbadanie zgodności:
 - a) ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361, ze zm.; dalej: ustawa warszawska) z:
 - art. 2, art. 15, art. 16, art. 31 ust. 3 oraz art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
 - art. 3 ust. 1 i 2, art. 4 ust. 3 i 6 oraz art. 5 Europejskiej Karty

Samorządu Terytorialnego (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607; dalej: EKST) w związku z art. 170 Konstytucji oraz art. 11 tej Karty w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,

- b) trybu przygotowania ustawy warszawskiej, a także określonego w art. 33 tej ustawy trybu jej wejścia w życie oraz przepisów przejściowych z:
 - art. 2, art. 16, art. 165 ust. 2 i art. 167 ust. 4 Konstytucji,
 - art. 11 EKST w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,
 - c) art. 1 i 2 w związku z art. 15 oraz art. 1 w związku z art. 13 ustawy warszawskiej z:
 - art. 2 i art. 15 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
 - art. 3 ust. 1 i 2, art. 4 ust. 3 EKST i jej Preambułą w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,
 - d) art. 4 ust. 2 i 5 ustawy warszawskiej z art. 165 ust. 2 w związku z art. 2 i art. 171 ust. 1 Konstytucji,
 - e) art. 5-12 oraz art. 14 ustawy warszawskiej z art. 2, art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji oraz - w zależności od przyjętego statusu dzielnic - z art. 169 ust. 4 albo z art. 165 ust. 1 Konstytucji,
 - f) art. 15 w związku z art. 1 ustawy warszawskiej z:
 - art. 15, art. 16, art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
 - art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 3 i 4 EKST i jej Preambułą w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,
 - g) art. 18 ust. 3 i 4 ustawy warszawskiej z art. 2 Konstytucji,
 - h) art. 21 ustawy warszawskiej z art. 2 i art. 165 ust. 1 Konstytucji,
 - i) art. 24 ust. 1 w związku z art. 33 ustawy warszawskiej z art. 2 i art. 7 Konstytucji,
 - j) art. 4 i 4a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zm.; dalej: ustawa o samorządzie gminnym) z:
 - art. 15, art. 16 oraz art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
 - art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 3 i 4 EKST i jej Preambułą w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji;
- 2) wniosku Rady Gminy Warszawa-Białołęka o zbadanie zgodności ustawy warszawskiej z:
- a) art. 7 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 15 ust. 1 i art. 164 ust. 1 Konstytucji,
 - b) art. 4 ust. 6 i art. 5 EKST w związku z art. 2 Konstytucji;

3) wniosku Rady Gminy Warszawa-Rembertów o zbadanie zgodności:

a) ustawy warszawskiej z:

- art. 7 i art. 165 ust. 2 Konstytucji,
- art. 4 ust. 6 EKST,

b) art. 13 ustawy warszawskiej z art. 2 i art. 7 Konstytucji,

c) art. 15 ustawy warszawskiej z:

- art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 2 oraz art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
- art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 2 i 3 EKST,

d) art. 4 i 4a ustawy o samorządzie gminnym z:

- art. 15, art. 16, art. 164 ust. 3 Konstytucji,
- art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 2 i 3 EKST;

4) wniosku Rady Miasta Sulejówek o zbadanie zgodności:

a) ustawy warszawskiej z:

- art. 2, art. 10, art. 15, art. 16, art. 31 ust. 3 oraz art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
- art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 3 i 6 oraz art. 5 EKST w związku z art. 170 Konstytucji i art. 11 EKST w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,

b) art. 15 w związku z art. 1 ustawy warszawskiej z:

- art. 15, art. 16 oraz art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
- art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 3 i 4 EKST i jej Preambuła w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,

c) art. 16 ustawy warszawskiej z:

- art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz art. 15 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
- art. 4 ust. 3 i 6 oraz art. 5 EKST w związku z art. 170 Konstytucji i art. 11 EKST w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,

d) art. 4 i 4a ustawy o samorządzie gminnym z:

- art. 15, art. 16 oraz art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
- art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 3 i 4 EKST i jej Preambuła w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji;

5) wniosku Rady Gminy Warszawa-Wawer o zbadanie zgodności:

a) ustawy warszawskiej z:

- art. 2, art. 15, art. 16 i art. 31 ust. 3 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
- art. 3 ust. 1 i 2, art. 4 ust. 3 i 6 oraz art. 5 EKST w związku z art. 170 Konstytucji oraz art. 11 EKST w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,

b) trybu przygotowania ustawy warszawskiej, a także określonego w art. 33 tej ustawy trybu jej wejścia w życie oraz przepisów przejściowych z:

- art. 2, art. 16 i art. 165 ust. 2 Konstytucji,
- art. 11 EKST w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,

c) art. 1 i 2 w związku z art. 15 ustawy warszawskiej z:

- art. 2 i art. 15 Konstytucji w związku z postanowieniami Preambuły do Konstytucji,
- art. 3 ust. 1 i 2 oraz art. 4 ust. 3 EKST w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,

d) art. 5-12 oraz art. 14 ustawy warszawskiej z art. 2, art. 164 ust. 3 oraz - w zależności od przyjętego statusu dzielnic - z art. 169 ust. 4 albo z art. 165 ust. 1 Konstytucji,

e) art. 15 w związku z art. 1 ustawy warszawskiej z:

- art. 15 i art. 16 Konstytucji,
- art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 3 oraz art. 11 EKST w związku z art. 9, art. 91 ust. 2 i art. 241 ust. 1 Konstytucji,

f) art. 18 ust. 3 i 4 ustawy warszawskiej z art. 2 Konstytucji,

g) art. 21 ustawy warszawskiej z art. 2 i art. 165 ust. 1 Konstytucji,

orzeka:

1. Ustawa z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361 i Nr 127, poz. 1087), z wyjątkiem art. 16 ust. 2:

a) jest zgodna z:

- art. 2, art. 7, art. 10, art. 15, art. 16, art. 164 ust. 1 i 3 oraz art. 165 ust. 2 i art. 167 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- art. 3 ust. 1 i 2, art. 4 ust. 3 i 6 oraz art. 5 i art. 11 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607),

b) nie jest niezgodna z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Art. 15 w związku z art. 1 ustawy powołanej w punkcie 1 jest zgodny z:

- art. 165 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - art. 4 ust. 2 i 4 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego.
3. Art. 16 ust. 2 ustawy powołanej w punkcie 1:
- a) jest zgodny z art. 4 ust. 6 i art. 11 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego;
 - b) nie jest niezgodny z:
 - art. 2 i art. 15 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - art. 4 ust. 3 i art. 5 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego.
4. Art. 21 ustawy powołanej w punkcie 1 jest zgodny z art. 165 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Art. 4 i 4a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984 i Nr 214, poz. 1806) jest zgodny z:
- art. 15, art. 16 oraz art. 164 ust. 1 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 2, 3 i 4 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego.

Ponadto postanawia:

na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.) na skutek cofnięcia wniosku umorzyć postępowanie w zakresie dotyczącym badania zgodności art. 5-12 oraz art. 14 ustawy powołanej w punkcie 1 z art. 165 ust. 1 oraz art. 169 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Andrzej Mączyński
Jerzy Ciemniowski
Teresa Dębowska-Romanowska
Marian Grzybowski
Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska
Ewa Łętowska
Marek Mazurkiewicz
Janusz Niemcewicz
Jadwiga Skórzewska-Łosiak
Jerzy Stępień
Mirosław Wyrzykowski
Marian Zdyb
Bohdan Zdziennicki

[4]

UCHWAŁA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 14 września 1994 r.

w sprawie wykładni art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.
o samorządzie terytorialnym.

(Dz. U. z dnia 18 października 1994 r. Nr 109, poz. 527)

Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie:

przewodniczący: A. Zoll - prezes Trybunału Konstytucyjnego,

sędziowie Trybunału Konstytucyjnego: Z. Czeszejko-Sochacki, T. Dybowski, L. Garlicki, S. Jaworski, K. Kolasiński, W. Łączkowski, F. Rymarz, W. Sokolewicz, J. Trzeciński, B. Wierzbowski (sprawozdawca), J. Zakrzewska,

po rozpoznaniu na posiedzeniach w dniach 6, 7 i 14 września 1994 r. w trybie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470 i z 1993 r. Nr 47, poz. 213) wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.), w szczególności poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie:

czy sąd administracyjny jest uprawniony i zobowiązany do stwierdzenia nieważności lub niezgodności - na żądanie uprawnionej strony odpowiednio przed upływem terminu określonego w art. 94 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o samorządzie terytorialnym - każdej uchwały organu gminy podjętej przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, czy też jest uprawniony i obowiązany do stwierdzenia nieważności takich uchwał, o ile obowiązują one w dacie orzekania sądu administracyjnego co do istoty sprawy,

ustalił:

I. Przez uchwałę podjętą przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, o której mowa w art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95, Nr 32, poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253, Nr 79, poz. 467 i Nr 89, poz. 518, z 1991 r. Nr 4, poz. 18, Nr 110, poz. 473, z 1992 r. Nr 85, poz. 428 i Nr 100, poz. 499 oraz z 1993 r. Nr 17, poz. 78), rozumie się również uchwałę, która wprawdzie została uchylona lub zmieniona, lecz może być stosowana do sytuacji z okresu poprzedzającego uchylenie lub zmianę.

II. Przewidziana w powołanym wyżej przepisie skarga na uchwałę organu gminy jest dopuszczalna również wtedy, gdy uchwała ta została wprawdzie uchylona lub zmieniona, lecz może być stosowana do sytuacji z okresu poprzedzającego uchylenie lub zmianę.

III. Zmiana lub uchylenie uchwały podjętej przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, dokonana po zaskarżeniu tej uchwały do sądu administracyjnego, nie czyni zbędnym wydania przez sąd administracyjny wyroku, jeżeli zaskarżona uchwała może być stosowana do sytuacji z okresu poprzedzającego uchylenie lub zmianę.

Przewodniczący: A. Zoll
Prezes Trybunału Konstytucyjnego,

Sędziowie: Z. Czeszejko-Sochacki, T. Dybowski, L. Garlicki, S. Jaworski,
K. Kolasiński, W. Łączkowski, F. Rymarz, W. Sokolewicz, J.
Trzeciński, B. Wierzbowski, J. Zakrzewska

UCHWAŁA TRYBUNAŁU KONSTITUCYJNEGO

z dnia 27 września 1994 r.

w sprawie ustalenia powszechnie obowiązującej wykładni art. 85 i art. 87 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym.

(Dz. U. z dnia 26 października 1994 r. Nr 113, poz. 550)

Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie:

przewodniczący: J. Trzeciński - wiceprezes Trybunału Konstytucyjnego,

sędziowie Trybunału Konstytucyjnego: Z. Czeszejko-Sochacki, T. Dybowski, L. Garlicki, S. Jaworski, K. Kolasiński, F. Rymarz, W. Sokolewicz (sprawozdawca), B. Wierzbowski, J. Zakrzewska,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 27 września 1994 r. w trybie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470 i z 1993 r. Nr 47, poz. 213) wniosku Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 grudnia 1993 r. o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni art. 85 do 99 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95, z 1990 r. Nr 32, poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253 i Nr 89, poz. 518, z 1991 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 110, poz. 473, z 1992 r. Nr 85, poz. 428 i Nr 100, poz. 499, z 1993 r. Nr 17, poz. 78 oraz z 1994 r. Nr 86, poz. 397) przez wyjaśnienie wyrażenia "działalność komunalna", a w szczególności ustalenie:

czy "działalnością komunalną" w rozumieniu cytowanych przepisów ustawy o samorządzie terytorialnym jest wszelka działalność jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem ustanowionym w art. 102 tej ustawy, czy jedynie ta działalność, która bezpośrednio ma na celu realizację zadań publicznych w rozumieniu art. 71 ust. 1 i 2 Ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 84, poz. 426), oraz realizację zadań o charakterze publicznym i związanych z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb wspólnoty w rozumieniu art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym, względnie stanowi zadanie zleczone z zakresu administracji rządowej, o jakim mowa w art. 8 ust. 1 i 2 tej ustawy,

ustalił:

Działalnością komunalną w rozumieniu art. 85 i art. 87 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95, z 1990 r. Nr 32, poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253 i Nr 89, poz. 518, z 1991 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 110, poz. 473, z 1992 r. Nr 85, poz. 428 i Nr 100, poz. 499, z 1993 r. Nr 17, poz. 78 oraz z 1994 r. Nr 86, poz. 397) jest wszelka działalność gmin oraz innych wymienionych w tej ustawie jednostek samorządu terytorialnego.

Przewodniczący: J. Trzeciński
Wiceprezes Trybunału Konstytucyjnego

Sędziowie: Z. Czeszejko-Sochacki, T. Dybowski, L. Garlicki, S. Jaworski, K. Kolasiński, F. Rymarz, W. Sokolewicz, B. Wierzbowski, J. Zakrzewska

UCHWAŁA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 5 października 1994 r.

w sprawie ustalenia powszechnie obowiązującej wykładni przepisów art. 77 ust. 1 i 3, art. 85 ust. 1, art. 86, 90 ust. 1 i 2, art. 96 ust. 1 i 2, art. 97 ust. 1-3 i art. 98 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym, w związku z art. 99 ust. 1 tej ustawy oraz w związku z art. 2 ust. 1 i 2, art. 4 ust. 1, art. 17, 18 i 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej i w związku z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych.

(Dz. U. z dnia 26 października 1994 r. Nr 113, poz. 551)

Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie:

przewodniczący: A. Zoll - prezes Trybunału Konstytucyjnego,

sędziowie Trybunału Konstytucyjnego: Z. Czeszejko-Sochacki, T. Dybowski, L. Garlicki, S. Jaworski (sprawozdawca), K. Kolasiński, W. Łączkowski, F. Rymarz, W. Sokolewicz, J. Trzeciński, B. Wierzbowski, J. Zakrzewska,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniach 20 września i 5 października 1994 r. w trybie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470 i z 1993 r. Nr 47, poz. 213) wniosku Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni przepisów art. 77 ust. 1 i 3, art. 85 ust. 1, art. 86, art. 90 ust. 1, art. 96 ust. 1 i 2, art. 97 ust. 1-3 i art. 98 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.), w związku z art. 99 ust. 1 tej ustawy oraz w związku z art. 2 ust. 1 i 2, art. 4 ust. 1 oraz art. 17, 18 i 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 21, poz. 123 z późn. zm.) oraz w związku z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 i z 1994 r. Nr 76, poz. 344), w szczególności przez wyjaśnienie:

1. czy zadania sejmiku samorządowego, o których mowa w art. 77 ust. 1 pkt 7-10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.) oraz w art. 15 ust. 1 i 2 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 i z 1994 r. Nr 76, poz. 344), należą do działalności komunalnej objętej nadzorem w rozumieniu przepisów art. 85-99 rozdziału 10 ustawy o samorządzie terytorialnym;
2. czy uchwała sejmiku samorządowego w przedmiocie zgody na zbycie mienia komunalnego, podjęta na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 5 i art. 45 ust. 2, oraz w przedmiocie rozwiązania zarządu gminy, podjęta na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 6 i w trybie określonym w art. 96 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.), podlega nadzorowi, o jakim mowa w art. 85 tej ustawy;
3. czy środki nadzoru wymienione w art. 96 ust. 1 i 2 oraz art. 97 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.) mają zastosowanie do - odpowiednio - sejmiku samorządowego (art. 96 ust. 1) i do prezydium sejmiku samorządowego (art. 96 ust. 2 w zw. z art. 77 ust. 3 tej ustawy);
4. czy organem nadzoru nad działalnością komunalną sejmiku samorządowego w

sprawach innych niż wymienione w art. 86 zdanie drugie, art. 96 ust. 1 i art. 97 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.) jest wojewoda czy Prezes Rady Ministrów;

5. czy uchwała Sejmu o rozwiązaniu rady gminy, podjęta w trybie określonym w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.), jest rozstrzygnięciem organu nadzoru nad działalnością komunalną i podlega zaskarżeniu do sądu administracyjnego;
6. czy sejmikowi samorządowemu służy skarga do sądu administracyjnego na podstawie art. 98 ust. 1 w związku z art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.) na rozstrzygnięcie nadzorcze, podjęte w stosunku do czynności sejmiku samorządowego, w tym na uchwałę Sejmu o rozwiązaniu sejmiku samorządowego, podjętą w trybie art. 96 ust. 1 w zw. z art. 99 ust. 1 tej ustawy,

ustalił:

1. Działalność sejmiku samorządowego i jego organów podlega tylko nadzorowi sprawowanemu na podstawie kryterium zgodności z prawem, określonego w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95, Nr 32, poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253, Nr 89, poz. 518, z 1991 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 110, poz. 473, z 1992 r. Nr 85, poz. 428 i Nr 100, poz. 499 oraz z 1993 r. Nr 17, poz. 78).
2. Organem nadzoru nad działalnością sejmiku samorządowego i jego organów jest Prezes Rady Ministrów.
3. Do sejmiku samorządowego mają odpowiednie zastosowanie określone w rozdziale 10 ustawy o samorządzie terytorialnym środki nadzorcze:
 - obowiązek przedstawienia w ciągu 7 dni od daty podjęcia uchwały sejmiku lub jego organów (art. 90 ust. 1),
 - stwierdzenie nieważności sprzecznej z prawem uchwały sejmiku lub jego organów (art. 91 ust. 1),
 - wstrzymanie wykonania uchwały objętej postępowaniem nadzorczym (art. 91 ust. 2),
 - skarga do sądu administracyjnego o stwierdzenie nieważności uchwały sejmiku samorządowego lub jego organów (art. 93 ust. 1),
 - orzeczenie o wydaniu uchwały z naruszeniem prawa (art. 91 ust. 4) bądź o niezgodności uchwały z prawem (art. 94 ust. 2).
4. W razie powtarzającego się naruszenia przez sejmik konstytucji lub ustaw, Sejm na wniosek Prezesa Rady Ministrów może w drodze uchwały rozwiązać sejmik samorządowy. Rozwiązanie sejmiku jest równoznaczne z rozwiązaniem jego organów. Uprawnienie Prezesa Rady Ministrów do wyznaczania osoby pełniącej funkcję rozwiązanych organów nie ma zastosowania.
5. Rozstrzygnięcia nadzorcze Prezesa Rady Ministrów wobec sejmiku samorządowego i jego organów podlegają zaskarżaniu do sądu administracyjnego.
6. Uchwała Sejmu o rozwiązaniu sejmiku samorządowego nie podlega zaskarżeniu.

Przewodniczący: A. Zoll
Prezes Trybunału Konstytucyjnego,

Sędziowie: Z. Czeszejko-Sochacki, T. Dybowski, L. Garlicki, S. Jaworski, K. Kolasiński, W. Łączkowski, F. Rymarz, W. Sokolewicz, J. Trzeciński, B. Wierzbowski, J. Zakrzewska

[7]

Przepisy art. 24f-24h mają zastosowanie do radnych rad gmin kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. 97 r. Nr 106, poz. 679) weszła w życie. Wymieniona ustawa weszła w życie z dniem 1.01.1998 r.

[8]

Zob. rozp. R. M. z dnia 16 czerwca 1994 r. w sprawie zmiany granic niektórych gmin (Dz. U. 94 r. Nr 72, poz. 314)

Zob. rozp. R. M. z dnia 16 czerwca 1994 r. w sprawie nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz. U. 94 r. Nr 72, poz. 315)

Zob. rozp. R. M. z dnia 1 grudnia 1994 r. w sprawie utworzenia i znoszenia gmin, ustalenia ich granic, nazw i siedzib władz w niektórych województwach oraz nadania niektórym gminom statusu miasta (Dz. U. 94 r. Nr 132, poz. 671)

Zob. rozp. R. M. z dnia 19 grudnia 1995 r. w sprawie zmiany granic, nazw oraz siedzib władz gmin w niektórych województwach (Dz. U. 95 r. Nr 153, poz. 778)

[9]

Zob. rozp. R. M. z dnia 2 grudnia 1991 r. w sprawie utworzenia; zmiany granic i ustalenia siedzib niektórych gmin w województwach: warszawskim, białostockim, bielskim, częstochowskim, katowickim, kieleckim, leszczyńskim, lubelskim, łomżyńskim, nowosądeckim, olsztyńskim, opolskim, ostrołęckim, pilskim, piotrkowskim, poznańskim, skierniewickim, suwalskim, szczecińskim, tarnobrzesckim, toruńskim, włocławskim, zamojskim i zielonogórskim oraz nadania niektórym gminom statusu miasta (Dz. U. 91 r. Nr 115, poz. 497)

Zob. rozp. R. M. z dnia 1 grudnia 1994 r. w sprawie utworzenia i znoszenia gmin, ustalenia ich granic, nazw i siedzib władz w niektórych województwach oraz nadania niektórym gminom statusu miasta (Dz. U. 94 r. Nr 132, poz. 671)

Zob. rozp. R. M. z dnia 1 grudnia 1994 r. w sprawie nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz. U. 94 r. Nr 132, poz. 672)

Zob. rozp. R. M. z dnia 19 grudnia 1995 r. w sprawie nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz. U. 95 r. Nr 153, poz. 780)
